

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 5. julija.

Odprto je načelno vprašanje daleko-
težne važnosti za naš narod, ki ga je
usoda podelila na več ver in ga posta-
vila na granico zapadnega in istočne-
ga sveta. Odprto je vprašanje, je li je
v naši državi potrebno, umestno in ko-
ristno, da se vrši politična, oziroma
etranskarska organizacija po verski pri-
padnosti.

Ze sam delikatni značaj verskih raz-
lik priporoča, da v državi raznih ver
vlada največja verska toleranca in
svoboda in da se tu še bolj nego
drugod vera dvigne nad po-
litiko, če noče priti med državljani
do opasnih borb. Konfesionalne stran-
ke so že po svojem obstoju državi ne-
varne, ker odpirajo spore, ki jih niti
trdnjša enota ne more lahko premesti.

Naši klerikalci, ko se jih zagradi v
najbolj bistvenem pitanju, kjer naj se
opraviči eksistenca klerikalne stran-
ke, ne odgovarjajo stvarno. Edini, ki
nam je odgovoril prav odločno, je žu-
žemberški kaplan, ki je raz leco izja-
vil, da pozna »neko« francosko selo,
kjer duhoven ni bil klerikalec pa je
zategadel prišlo tako daleč, da so
Mater Božjo sneli z oltarja in vanj po-
stavili nečistočo, iz cerkve pa so na-
pravili plesišče.

Ta odgovor je glavni argument
SLS. On je veja, na kateri sloni upra-
vičenost klerikalizma. Lažnjiv je in dr-
zen, kakor je lažnjiva vsa klerikalna
agitacija. Z lažjo se brani trditve, da
je za obstoj katoličanstva nevarno,
ako ne bo v Jugoslaviji klerikalne
stranke.

Ako ta teza pade, je pala vsa notra-
nja moč klerikalizma, ki brez nje stoji
kot naga profinita organizacija farize-
jev, ki z zlorabo vere zakrivajo svoje
resnične sebične cilje. Ze dejstvo, da
se za oporo te teze porabljajo tako
grde in neumne laži tako v žužember-
ku kakor drugod, dokazuje, kako sta-
botni so temelji pravne potrebnosti
SLS.

Ce nimajo »katoličani« v Franciji,
Angliji, Ameriki svoje politične stran-
ke, tako se je službeno izjavljalo na ka-
toliškem shodu, »je to neka — nedo-
slednost, vzorec in pravilo je pač v
Jugoslaviji! To je argument, ki je po
svoji globini vreden laži, ki jo troji
prečastita duhovščina v žužemberku
raz prižnico in ž njo ves politikujoči
klerus v Sloveniji. Prepričevali ta
razlog ni zlasti ne za one, ki se še
spominjajo nečuvne gonje našega
klerikalizma o priliki francoske borbe
za popolno ločitev cerkve od države.

Namišljena in zlagana nevarnost za
vero je priljubljena povest klerika-
lizma. Dokler je imel papež posvetno
državo, je ves klerikalizem moral kri-
čati, da bo konec vere, če ne bo pa-
pež posvetni vladar. Italijani so mu
posvetno moč vzeli z bajoneti. Strašen
krik je začel in boj z laško državo.
Danes je vsak katolik prepričan, da
je za papežev ugled bolje, če nima
posvetne države in gg. Mussolini in
papež se bolje razumeta, nego je to
dobro za Jugoslovane. Ko je Avstrija
uvedla šolske in interkonfesionalne
zakone, jih je papež Pij pro-
klel. A že dvajset let pozneje je cer-
kev uvidela, da je bila nevarnost na-
mišljena in zlagana. Danes pa isti kle-
rikalci jočejo in stokajo po avstrijskih
časih, češ, v Avstriji smo bili gospo-
dje. Zdaj so isti zakoni, ki jih je papež
proklel, ideal klerikalcev!

Tako je tudi z našo ustavo. Njene
določbe, utemeljene v absolutni ver-
ski svobodi in toleranci, so globoko in
pametno zasnovane. Nikjer ni naj-
manjšega znaka o kaki opasnosti za
vero. Povsod pripravljenost vse ure-
diti lepo in sporazumno, ker nihče ne
vidi problemov tam, kjer jih ni, ali če
jih kdo umetno ne preslika v temni
barvi. Mi ostanemo pri tem, da edi-
ni, ki situacijo za katoliško
cerkev komplicira, je kleri-
kalizem, ki išče boja, konfliktov,
izjiva državo in dobre državljane,
spodkopava narodni čut in vzdržuje
veleizdajalski separatizem. Zaman je
ves trud naše SLS, izzvati kulturne
boje, kajti da bi odstavile znorelega
kaplana na lgu, ki je v šoli psoval So-
kolstvo, bilo svetovnokulturno vpra-
šanje, to bo celo Ušeničnik težko do-
kazal. In če enega ali drugega podiv-
janega agitatorja, ko troji svoj koš
laži raz prižnico, primemo za ušesa, to
še ni verski boj, če je tudi ta lažnjivi
klerikalec slučajno duhovnik.

Pač pa stoji in nihče ni tega ovrgel,
da je ustvaritev konfesionalne stran-
ke v narodu raznih ver sama od sebe
opasnost za državo. Čim se omeji na
eno pleme ali pokrajino, se polasti ge-
nel, ki vzbujajo centrifugalno razpo-
loženje. S tem stopi na čelo separati-
stične akcije. Najboljši dokaz je naš
klerikalizem, ki je avtomatski postal

Zopet nov incident na meji

DOSEDAJ JIH JE BILO ŽE 24! — ITALIJANSKE IZJAVE. — URADNI
KOMUNIKE NAŠE VLADE.

(Glej tudi poročila na 2. strani!)

Beograd, 5. julija. p. Dosedaj zazna-
muje zunanje ministrstvo 24 incidentov,
ki so se dogodili ob jugoslovensko-ita-
lijanski meji. Ministrstvo je danes ob-
javilo sledeče uradno poročilo:

»Včeraj popoldne so ujeli pri Rakeku
na italijanskem ozemlju italijanski fi-
nančni stražniki našega finančnega stra-
žnika Polula in so ga odvedli v Postoj-
no. Veliki župan ljubljanski je odšel na
lice mesta, da uvede preiskavo.»

V službenih krogih mislijo, da je po-
vod za te incidente nezadostna in ne-
praktična razmejitev. Važen vzrok za
spopade tvori tudi tihotapstvo ob meji.
Glavni krivec pa je rimska vlada, ki ni
ukrenila še ničesar, da bi se taki inci-
denti odpravili. Naša komisija deluje
pod vodstvom polkovnika Daskalovića
na razmejitvi med Italijo in Jugoslavijo,
toda delo gre le počasi izpod rok. Itali-
jani so prijeli dve osebi, ki sta odgo-
vorni za umor naših finančnih stražni-
kov. Z naše strani se vodi preiskava kar
najstrožje in event. krivci bodo kazno-
vani.

Naša vlada je poslala rimskemu po-
slaniku Antonijeviću navodila, da se
sporazume z italijanskim ministrskim
predsednikom Mussolinijem o skupnih
korakih, ki jih je treba nujno storiti.
Zaradi tega je italijanski poslanik v Be-
ogradu Bodrero, ki se sedaj nahaja v
Rimu odložil svoj povratek v Beograd.

Danes popoldne ob 17. uri je posetil
italijanski odpravnik poslov Solla mini-
stra Ninčiča. Po obisku je podal Solla
Vašemu dopisniku sledečo izjavo:

»Kakor sem vam dejal že sinoči, sem
izrazil vaši vladi, v svojem imenu obža-
lovanje zaradi poslednjega dogodka, pri
katerem sta bila ubita dva vaša finančna
stražnika. Danes sem dobil od svoje vla-
de nalog, naj v imenu g. Mussolinija iz-
javim g. dr. Ninčiču njegovo najglobo-

kejšje sožalje zaradi žalostnega dogodka.
Tudi se mi je naročilo, naj izjavim, da
je g. Mussolini podvzel najostrejšje ukre-
pe, da se taki incidenti preprečijo in
krivci drakonično kaznujejo. Na lice
mesta sta bila poslana italijanski povelj-
nik celokupnih obmejnih čet in povelj-
nik obmejnih čet v Juljski Krajini, ki bo-
sta osebno vodila preiskavo in drakonič-
no kaznovala krivce.

Beograd, 5. julija. p. Povodom opravi-
čila italijanske vlade je izdalo zunanje
ministrstvo to-le uradno poročilo:

Italijanski odpravnik poslov g. Solla je
bil danes popoldne pri ministru zunanje
stvari dr. Ninčiču in mu je v imenu mi-
nistrskega predsednika Mussolinija izja-
vil, da odkritosrčno obžaluje poslednji
dogodek, ki se je pripetil dne 2. t. m.
pri Podbrdu. Pri tej priliki je sporočil
g. Solla dr. Ninčiču da je italijanska ko-
misija preiskala dogodek na licu mesta in
ugotovila, da se je pripetil na italijan-
skem ozemlju onstran že določene meje
med obema državama, nadalje da je bil
en stražnik takoj mrtve in da se je drugi
povrnul na jugoslovansko ozemlje, kjer je
najbrže umrl. Komisija ni našla mrtveca
na mestu, kjer je padel, ker so ga nezna-
ni ljudje poneli odnesti. Končno je ob-
vestil italijanski odpravnik poslov mini-
stra, da je g. Mussolini izdal stroge od-
redbe, da se noben tak slučaj več ne pri-
peti. Ker se mora iz poslednjih inciden-
tov sklepati, da so duhovi ob granici na
obeh straneh razdraženi, je prosil g. Mus-
solinij da, da tudi on podvzame
podobne mere, da se v bodoče prepreči
slični incidenti, ki bi utegnili motiti do-
bre prijateljske odnose, ki sedaj obsto-
jajo med Jugoslavijo in Italijo.

Beograd, 5. julija. p. Italijanska in ju-
goslovanska vlada bosta, kakor doznava
vaš dopisnik, izmenjali obmejne straže.

Kako dr. Korošec v Beogradu laže

DR. KOROŠEC PRAVI, DA VLADE V SLOVENIJI IZJEMNO STANJE.
— IZMIŠLJOTINE OPOLICIONALCEV O SPORIH V KOALICIJI TER
O KRALJEVEM POTOVANJU V BEOGRAD.

Beograd, 5. julija. p. Danes je pri-
spel v Beograd dr. Korošec, ki je pri-
občil v nocojšnjih zemljoradniških
»Novostih« sledečo izjavo: »Pri nas
v Sloveniji vlada izjemno stanje. Pre-
povedano nam je govoriti, prepoveda-
no nam je celo pisati o vladi in mi-
nistrih. Zato se moramo zateči k tajne-
mu delovanju, ker ne smemo nastopi-
ti javno s svojo akcijo. Žerjavovi or-
gani terorizirajo ljudstvo v Sloveniji
in njegovi organi vzdržujejo nelegal-
ne organizacije oboroženih ljudi. Tako
stanje nam more strankarsko le ko-
ristiti, je pa nevarno. Toda razmere
se morajo izpremeniti na en ali drug
način, ker tako ne more iti dalje.»

Dr. Korošec je imel še dopoldne
sestanek z Ljubo Davidovičem, s kate-
rim je razpravljal o nadaljni akciji
bloka. Glavni cilj akcije mora biti, da
se prepreči volitve, ki bi za opozi-
cijo ne bile ugodne. Novinarjem je iz-
javil dr. Korošec da bi volitve vsaka-
kor dovedle do meščanske vojne!

Razen z Davidovičem se je sestel
dr. Korošec tudi z muslimanom Hadži-
čem. Jutri prideta v Beograd tudi ra-
dičevca dr. Maček in dr. Krnjevič. Na-
čelniki opozicije imajo jutri sestanek,
ki bo odločilen za nadaljne postopanje
bloka. Zvečer se širi govorica, da

pride na jutrišnji seji do razkola v vr-
stah opozicijskega bloka.

Jutri ima sejo tudi širši odbor Da-
vidovičeve demokratske stranke, na
kateri se bo odločilo o zadržanju na-
pram radičevcem, posebno pa glede
potovanju Radiča v Moskvo.

Popoldne so razpravljali ministri dr.
Srškić, Kosta Miletić in Vukičević, po-
tem pa sta šla Miletić in Srškić k pro-
svetnemu ministru Pribečeviću in sta z
njim dalj časa razpravljala. Jutri do-
poldne se vrne Pašić in bo najbrž že
za popoldne ali pa za ponedeljek skli-
can ministrski svet, na katerem bo po-
dal Pašić obširno poročilo. Opozicijski
krogi trosijo fantastične govore o
»sporih« v koaliciji. Med drugim trdi-
jo, da sta se zaradi poslednjih dogod-
kov ob italijanski meji sprla ministra
Pribečević in dr. Ninčič glede postopa-
nja proti Orjuni. Vse to so proste iz-
mišljotine. Ravno tako izmišljeno se
je izkazala vest, da pride kralj s Paši-
čem v Beograd. Kralj pride šele proti
koncu tedna, in sicer v Topolo.

RADIČA SI NE ŽELE NA DUNAJ.

Beograd, 5. julija. p. Kakor doznava vaš
dopisnik, je sporočila avstrijska vlada Ra-
diču v Moskvo, da ne želi njegovega po-
vratka na Dunaj.

Nesoglasje med Londonom in Parizom

odstranjeno

OD ANGLEŠKE VLADE OBJAVLJENI DNEVNI RED LONDONSKE
KONFERENCE JE SAMO PREDLOG.

Pariz, 5. julija. s. Londonske izjave, da
je besedilo povabila k londonski konfe-
renci le izražalo angleško stališče, je ne-
ugodno razpoloženje v Parizu precej raz-
čistilo. Od več strani se zahteva, naj se
Herriot in Macdonald pred konferenco
končnoveljavno sporazumeta, da se kon-
ferenca ne bi končala z neuspehom.

London, 5. julija. s. »Times« javlja:
Kakor se govori, se je vršila izmenjava
mislj med angleškim in francoskim zu-
nanjim uradom. Vsekakor se je položaj
izboljšal. Francoski poslanik je včeraj
posetil angleški zunanji urad. Kakor se
domneva je Herriot hotel sporočiti an-
gleški vladi, da se francoska vlada ni-

kakor ne smatra vezano na dnevni red
londonske konference, predlagan po an-
gleški vladi ter da si pridržuje pravico
staviti protipredloge. Spomenica, ki vse-
buje naziranje Macdonalda o pogojih,
pod katerimi bi se vršila londonska kon-
ferenca, se je najbrže poslala tudi v Ber-
lin, toda le v informacijo angleškega po-
slanika, ne pa za to, da se sporoči nem-
ski vladi, ki za enkrat še ni povabljen na
konferenco.

DR. BORKO — ŽELEZNIŠKI
DIREKTOR V LJUBLJANI.

Beograd, 5. julija. p. S kraljevim uka-
zom je imenovan za direktorja državnih
železnice v Ljubljani g. dr. Jakob Bor-
ko, načelnik v ministrstvu saobračaja.

DEMISIJA VOJNEGA MINISTRA?

Beograd 5. julija r. Nocoj se je širila
vest, da je vojni minister general Pešić
radi diferenc v vprašanjih svojega re-
sorta podal ostavko.

Ninčič se sestane s sovjetskimi diplomati

POMEN KONFERENCE MALE ANTANTE V PRAGI. — NINČIČ PO-
TUJE V LONDON.

Beograd, 5. julija. p. Minister Ninčič
odputuje na praški sestanek zunanjih mi-
nistrov Male antante v sredo, 9. t. m. nje-
gov pomočnik Gavrilović pa že v pone-
deljek. Z rumunske strani se je namerav-
al udeležiti sestanka tudi ministrski
predsednik Bratianu, pa je v zadnjem tre-
nutku opustil svojo namero.

Računajo, da bo ta konferenca doslej
najvažnejša, kar so jih imeli zunanji mi-
nistri Male antante, ker se ima na njej
določiti končnoveljavno stališče Male an-
tante do sovjetske Rusije. V zvezi s se-
stankom je vzbudila v diplomatskih kro-
gih veliko senzacijo vest, da pride v Ma-
rijanske Lazne sovjetski zastopnik Litvinov.
Čeprav se zatrjuje, da pride v kopališče

le na oddih, se vendar vzdržuje govorica,
da se bo sestel z dr. Benešem in dok-
torom Ninčičem. Sovjetska vlada je izmenja-
la tudi dosedanjega zastopnika v Pragi in
imenovala na njegovo mesto Antonovića
Oficijskega, ki velja kot dober diplomat.

Praga, 5. julija. j. »Narodni Listy« jav-
ljajo, da se bosta jugoslovanski in rumun-
ski zunanji minister po praški konferen-
ci podala v London, da z ozirom na to,
da sta obe državi dobili procentuelno več-
jo reparacijsko kvoto kot ostale male
države, zastopata stališče svojih vlad. Gle-
de vprašanja Besarabije doznava list, da
se bo vsaka od držav Male antante kakor
dosedaj napram Rusiji obvarovala na pro-
sto roko.

Fašisti se hočejo znebiti Matteottijevih morilcev?

OSTREJŠE ZASTRAŽENJE ARETIRANCEV. — SUMLJIV AEROPLAN,
NAGRADA ZA NAJDENJE MATTEOTTIJEVEGA TRUPLJA.

Rim, 5. julija. a. Državno pravdnštvo
je odredilo kar najstrožjo stražo v zapo-
rih Regina Coeli, kjer se nahajajo obdol-
ženci v Matteottijevem procesu. Določili
so se posebni agenti, katerim je poverje-
na straža posameznih celic. Ukrenili so to
radi tega, ker je predvčerajšnjim krožil
nad četrt ure nad zaporj aeroplan, in si-
cer tako nizko, da je skoraj zadeval ob-
streho. Meni se, da hočejo fašisti, ki se
zgražajo nad umorom Matteottija napra-
viti z aretiranci in osumljenci kratek pro-
ces in hočejo morda z bombami ali z
drugimi sredstvi jih spraviti kratkoma-
lo iz sveta. V tem pogledu je baje v Bolog-

niji že več fašistov pod strogim policijs-
kim nadzorom. Z druge strani pa se
poudarja, da ni izključeno, da bi ali pri-
zadeti fašisti ali kdo drug, ki je morebiti
prizadel, se hoteli tako rešiti obtožbe-
cev, še predno bi morebiti izpovedali
preveč, kar se tiče Matteottijevega umora.

Rim, 5. julija. l. Predsedstvo socija-
listične stranke unitarcev je razpisalo na-
gradno 25.000 lir za onega, ki bi našel
truplo Matteottija, oziroma ki bi mogel
dati podatke o tem, kdaj in kje so skrili
njegovo truplo, oziroma kje in kdaj so
ga uničili.

Volitev župana v Kranju

Za župana zopet izvoljen g. Ciril Pirc.
Prisrčne demokratske manifestacije.

Kranj, 5. julija. Nocoj ob 18. se je se-
stal novo izvoljeni občinski odbor, da iz-
voli župana in občinske svetovalce. Na-
vozoci so bili vsi odborniki, kot zastopnik
vlade je bil prisoten srezi poglavar Zni-
derskič. Volitev je vodil najstarejši odbor-
nik g. Sušteršič (SLS). Demokratski od-
borniki so oddali svoje glasove doseda-
njemu županu g. Cirilu Pircu, malkon-
tenti in klerikalci so pravilno cenili, da
proti g. Pircu ne morejo postaviti nobe-
nega vrednega kandidata in so zato od-
dali prazne listke. Ob burnih aklamaci-
jah občinskega odbora in številne na ga-
leriji navzoče publike je g. Pirc prevzel
župansko mesto, ter se v lepem govoru
zahvalil za ponovno zaupanje. Izrazil je
svoje zadoščenje, da je po besni in ogab-
ni kampanji nasprotnikov izšla demokrat-
ska stranka iz volilnega boja kot zma-
govalka, da nadaljuje svoje smoteno po-
steno delo za procvit mesta Kranja. Srezi
poglavar Znidarskič je čestital županu
in mestu Kranju, ki pod delavnim in ne-
pristranim vodstvom g. Pirca tako kras-
no napreduje. Prepričan je, da bo tudi
opozicija vedela ceniti zasluge in delo g.
župana. Oba govora sta bila sprejeta z
iskrenim odobravanjem.

Nato so se vršile volitve svetovalcev.
Klerikalci so oddali prazne glasovnice,
malkontenti so volili sami sebe. Izvoljeni
so demokrti: g. Holzhaecker (za sveto-
valca in županovega namestnika) ter gg.
Savnik, Pock in dr. Sabothy.

Na koncu se je župan Pirc predla-
gal, da se kralju odpošlje udanostna br-
zjavka, kar je bilo sprejeto s soglasnim
živim odobravanjem in klici: Živio kralj!
Po končani seji so se demokratski obč.
odborniki podali pred Narodni dom, kjer
se je zbiral ves Kranj, da se udeleži se-
renade.

Serenada županu.

V hišo župana so medtem prispeli mi-
nister prometa J. Popović v imenu ob-
lastnega predsedstva JDS pa bivša mi-
nistra dr. Zdrav in dr. Kramer ter glav-
ni tajnik ravnatelj Jug, ki so g. Pircu pri-
srčno čestitali.

Ko se je stemnilo je prikorakala pred
županov dom veličastna povorka z godbo
na čelu. Ves Kranj se je zbral pred žu-
panovo hišo, da izkaže g. Pircu svoje
simpatije in svojo vdanost. Zaigrala je
godba, nato pa je pevski zbor Narodne
Citalnice pod vodstvom nadučitelja Rusa
sijajno zapel dve pesmi. Posebna deputa-
cija sestojala iz predsednika k. o. JDS
Focka ter gg. drja Sabothya in Savnika
je izrekla županu čestitke demokratskega
Kranja. Župan Pirc se je z okna v pri-
srčnih besedah zahvalil za izkazano čast,
med neprestanimi burnimi ovacijami mno-
žice.

Družabni večer v Narodnem domu.

Povorka se je nato z županom Pircem
in njegovimi gosti vrnila med burnimi
vzkliki županu, demokratski stranki in
njimim voditeljem v Narodni dom, kjer
se je ob sodelovanju orkestra Narodne

Citalnice in njenega pevskega zbora raz-
vil prisrčen demokratski večer, na kate-
rem je bilo izrečenih mnogo iskrenih in
vspodbudnih besed in kjer se je znova
pokazalo, kako visoko ceni in spoštuje
Kranj svojega zaslužnega župana.

LAHKA NEZGODA PAPEŽA.

Rim, 5. julija. s. Papež je bil včeraj po-
poldne, ko je vstopil v svoje sobane,
ranjen po glavi, ker so ga udarila vrata,
ki jih je nenadoma zatvoril prepih. Zdrav-
niki menijo, da bo rana zaceljena približ-
no v enem tednu.

MASARYK NAMERAVA OBISKATI
ČEŠKE NEMCE.

Praga, 4. julija. j. Kakor poročajo li-
sti, namerava predsednik Masaryk v je-
seni prepotovati nemški del Češke. Urad
predsedništva se sedaj informira, kako
stališče bodo zavzeli k temu potovanju
nemški župani in nemške občine.

DUNAJSKI SPORTKLUB
V ZAGREBU.

Zagreb, 5. julija. j. Dunajski Sportklub
je včeraj odigral svojo prvo tekmo proti
Gradjanskemu. Kakor je bilo pričakovati,
je zmagal s 4 : 2 (1 : 0).

Zadnje prvenstvene tekme na Dunaji
so se vršile včeraj v soboto. Simmerling
je premagal Admiru z 2 : 1 (0 : 0), tek-
ma med Hertho in Wackrom pa je kon-
čala neodločeno z 2 : 2 (0 : 1).

Borza

5. julija:

ZAGREB. V efekih je bila v današ-
njem svobodnem prometu tendenca neko-
liko čvrstejša. Blaga je bilo malo. Nekaj
sklepov je bilo v delnicah Slavonije po
tečaju 102 do 102.50. V devizah je bila
tendenca izrazitejša. Do sklepov je prišlo
le v devizi na Prago po 248; pri tem te-
čaju je ostal še nadalje denar. Za ostale
devize veljajo naslednje cene: Dunaj
0.119 do 0.1195, Italija 361.50 do 362,
London denar 365, New-York ček 84.25
do 84.50, Pariz 430 do 435, Švica 1500 do
1505. Tečaji so danes, kakor navadno ob
sobotah, nekaj višji. Vsekakor pa se bo
razlika med povpraševanjem in ponudbo
izravnavala in dinar se bo nedvomno zopet
popravil, morda bo celo stal višje kakor
pred poslednjim padanjem.

CURIH: Beograd 6.725, New-York
500.50, London 24.25, Pariz 28.10, Milan
23.85, Praga 16.35, Budimpešta 0.0063,
Bukarešta 2.20, Sofija 4.07, Dunaj 0.007912

BRST: Beograd 27.65 do 27.90, Dunaj
0.0325 do 0.0335, Praga 68.50 do 68.75,
London 101.55 do 101.75, New-York 23.40
do 23.50, dinar 27.70 do 28, 20 zlatih
frankov 88.50 do 89, uradni tečaj zlate
lire 450.64.

LONDON: Beograd 360, Milan 101.0,
New-York 433, Dunaj 307.000, Bukarešta
906, Budimpešta 3.55, Praga 148.50.

NEW-YORK: Berlin 24, Praga 562.50,
Curih 1781, Milan 426.50, Budimpešta
2.93, Praga 119.25, Bukarešta 40.75.

Italijani izzivajo dalje

V petek popoldne je bil Franc Holaj, finančni stražnik oddelka Rakek iz neznanih vzrokov od italijanskih finančnih stražnikov aretiran ter odveden v Postojno. Naš pristojni finančni komisar vodi preiskavo. Več o dogodku nismo mogli zvedeti.

K umoru pri Sorici

Kaj pišejo italijanski listi.

Vedno bolj postaja jasno, da sta Italijanom krvavi dogodek pri Sorici in pa napad na našo preiskovalno komisijo silno neljuba. To je razvidno iz zlasti iz molke italijanske vlade in organov fašistične stranke. Tržaški fašistiški »Popolo di Trieste« tudi včeraj o incidentih ni priobčil ničesar drugega, kakor samo brzojavko iz Beograda, da je italijanski pravnik poslov v Beogradu izrazil jugoslovenski vladi radi ustrele naših finančnih organov in napada na našo komisijo, obžalovanje italijanske vlade. Tudi sicer silno zgovorna italijanska oficijozna »Agenzia Stefani« ne izdaja nobenih komunikacij, kar najbolj dokazuje, da se oficijelna Italija dobro zaveda, da je krivda za dogodek na italijanski strani. Na vsem tem tudi znana tendenciozna zavita in mestoma naravnost lažljiva poročila tržaškega »Piccola« ne morejo ničesar izpremeniti in služijo samo za varanje javnosti.

Zanimivo je, kako razlaga »Piccolo« strela na našo komisijo. Ali je poročilo popolnoma izmišljeno, ali pa so italijanski finančni stražniki takli strahopetci, da vidijo povsod strahove. »Piccolo« namreč piše: »Dva vojaka naše finančne straže sta šla po vodo k studencu, ležečemu 10 minut od kraja, kjer je bila italijanska komisija. Ko sta hotela natočiti vodo, so padli iz gozda strel jugoslovenskih vojakov, ki pa so zgrešili svoj cilj. (Res čudno, kadar »streljajo« naši, nikdar ne zadenejo!) Naša vojaka sta nato odgovorila s protistrelom in poglajala jugoslovenske stražnike v beg. Jugoslovenski listi pa pišejo sedaj, da je bil izvršen napad na njihovo preiskovalno komisijo. Seveda te bedasti razlagi ne verjame niti »Piccolo« niti njegovi bralci.

Sicer pa lažljiva poročila tržaškega »Piccola« o incidentu na meji pri Sorici objavljajo vsi italijanski listi, tako »Corriere della Sera«, »Secolo« v Rimu, »Il Resto del Carlino« v Bologni in tudi vsi rimski listi. Poročila jugoslovenskih listov, ki odgovarjajo resnici, se seveda ali naravnost prezirajo ali pa objavljajo v zelo skrajni in še to zelo zavisti obliki. Bilo bi nujno potrebno, da ministrstvo za zunanje stvari v Beogradu poskrbi, da se o takih dogodkih ne bodo v inozemstvu razširjala na tak način zavita in lažljiva poročila. Nocojšnje izdaje tržaškega »Piccola«, »Le Ultime Notizie« objavljajo vesti iz Beograda, da se je zbirala pred ministrstvom zunanjih stvari velika množica ljudi, da bi zvedela, kaj vlada ukrepe z ozirom na incident. List pravi, da nekateri beograjski listi objavljajo ve-

mentne članke proti Italiji in polemizirajo z nekim ljubljanskim listom »Slovenec«, ki je mnenja, da se incidenti na meji dogajajo radi tega, ker so nameščeni pri ital. finančni straži večinoma ljudje iz Južne Italije, ki so bolj vročerni kot pa oni iz Severne Italije. »Piccolo« pripominja dobesedno: List pa ne pomeni, da se incidenti na meji niso dogajali, dokler so bili uslužbeni na meji Srbi in Rusi, temveč so se začeli pojavljati šele tedaj, ko so prišli na mejo večinoma finančni stražniki in orožniki slovenske narodnosti, med katerimi Orjuna nima malo pristašev. Gre torej očitno zopet zato, da se denuncira Orjuna kot početnica vseh incidentov na meji.

PREISKAVA NA MEJI.

Italijanska komisija nima mandata za skupno preiskavo.

Prvi sestanek naše in italijanske preiskovalne komisije, ki se je vršil v petek popoldne na cesti pri Petrovem Brdu, je končal brez pozitivnega rezultata. Italijanska komisija, obstoječa iz goriškega podprefekta Nicoluttija, majorja finančne straže, dveh karabinjerskih oficirjev in obsevnega političnega komisarja iz Podbrda, je namreč na splošno presenečenje izjavila vodji naše preiskovalne komisije, okrajnemu glavarju Znidaršiču, da nima nobenega pooblastila za skupno preiskavo. Radi tega se je mogel seveda vršiti med obema delegacijama le prijateljski razgovor o incidentu pri Sorici in streljanju na našo komisijo v četrtek popoldne.

Glede ustrele obeh naših finančnih organov Italijani še vedno vztrajajo pri svoji trditvi, da so naši prvi začeli streljati, da so prekoračili mejo in da so bili italijanski finančni stražniki le v defenzivi. V dokaz trditve, da je naša straža izzvala dogodek, so se sklicevali Italijani na svojo dozdnevno ugotovitev, da so našli v puški našega ubitega stražnika iz streljane patrone. Nasproti temu je naša komisija ugotovila to, kar je izjavil starejši finančni kontroler, ki umirajoči pripravnik finančne kontrole Florijan Gros, da naša straža ni streljala.

O napadu na našo komisijo, ki se je dogodil dne 3. t. m. ob 15.45, je naša komisija ugotovila: Jugoslovenska komisija je odšla na kraj dogodka, da se popolnoma orijentira, kako sta bila naša stražnika ubita. Na koti 1207 je zapazila dva italijanska finančna stražnika. Komisija je oba opozorila z žvižgom. Takoj nato sta oddala ta dva vojaka na komisijo štiri strele. Komisija se je umaknila za hrib v bližnji gozd. Sledilo je še kakih 15 do 20 strelcev.

Inspekcija velikega župana v sorskem obmejnem sektorju.

Včeraj je g. veliki župan dr. Baltić inspiciral obmejne postaje v sorskem sektorju in se razgovarjal s komandirji orožniških stanic in oddelkovodji finančne straže. Danes poseti obmejne kraje Rote-Hotedršica-Rakek.

Ne tako!

Včerajšnji »Slovenec« priobčuje med dopisi tudi volilni pamflet za Krčane. Na koncu pristavlja »Slovenec«: »Ali ste brali o novem zločinu Orjune? Ubojemu delavcu so zvezanemu stisli s stiskalnicami tri prste. Med mukami je padel v nezavest. Kdor voli za JDS odobrava ta zverinski zločin«. Slično kot v tem slučaju agitirajo klerikalci proti JDS tudi s Fakinom in z ukradenimi dr. Lemeževimi 400 Din. Da bi ljudstvo ne videlo poraza tigrovske politike ter njene škodljivosti, jim klerikalci sedaj mažejo oči s pocinidnimi incidenti, ki jih na vse močje načine razblinjajo ter pozabljajo za generaliziranje. »Slovenec« hoče očitno vsako tatvino, vsak uboj in vsak umor naložiti na ramena JDS, četudi ve, da demokratska stranka in nje vodstvo nima s takimi incidenti absolutno nobenih stikov in dasi ve, da jih niti stranka niti njeno časopisje ne odobrava, v kolikor bi bila resnična in ne tako lažljiva in izmišljena, kakor jih predstavlja javnosti s satanskim namenom škofov list.

Treba tudi ločiti idejo od bojevnikov, med zadnjimi pa zopet organizacijo od poedincev. Na splošno velja, da zaradi pocinidnih slučajev naj so še tako tragični, obsodbe in najstrožje kazni potrebne, nikakor ne gre obsojati te organizacije in ne uničevati plemenite ideje, kateri je posvečena organizacija. V danem slučaju pa je treba, kdor hoče biti pošten in pravičen, upoštevati tudi dejstvo da Orjuna, o kateri sedaj »Slovenec« toliko piše, ni organizacija JDS, marveč čisto neodvisna in samostojna logična organizacija, za katero JDS ne nosi nobene odgovornosti. To, kar dela škofov list z generaliziranjem in zlorabljanjem pocinidnih incidentov vseh mogočih vrst v prilog SLS, znamo, če treba, tudi mi z obrnjenim šilom. Tudi mi lahko slabosti, pogrške in resnične zločine pocinidnih klerikalcev razblinjamo in z njimi insceniramo proti SLS opravičeno še hujšo gonjo, kakor jo sedaj po krivici in v brezmejni lopovski uprizorja škofov list proti JDS in njenemu časopisju. Ako dosedaj nismo še sledili »Slovencu«, smo to opustili le zato, ker se nismo hoteli posluževati tako sleparske, demagoške in nemoralne politične taktike.

Dolgo lopovski škofovega lista ter njegove pobesnele politikujoče duhovščine ne bomo več molče prenašali. Če bodo potem postale pri nas politične razmere še bolj neznosne, bo zanje no-

sil odgovornost v prvi vrsti škof, ki mirno dopušta, da se v njegovi tiskarni tiskajo take svinjarije. Mi si ne želimo nazaj dekadentnih časov slovenske žurnalistike in neizmerno bomo obžalovali, ako bomo prisiljeni proti brezvestnim izbruhom škofovega lista in škofove kliče nastopati po načelu: Klin s klinom.

Radićeva izdajstva

Zagrebskemu dopisniku »Politike« je uspelo podrobneje se seznaniti z obtožnico proti Radiću in tovarišem, ki jo je državni pravdnik že predložil sodbenemu stolu v Zagrebu. V obtožnici je posebno značilno ono mesto, ki razpravlja o pismu, katerega je Todor Aleksandrov poslal 6. novembra 1923. Radiću. V tem pismu, ki je v fotografičnem faksimilu priloženo obožnemu materialu, stoji dobesedno:

»Po doslej vođenih pogajanjih za popoln sporazum glede združene legalne in nelegalne akcije obeh prijateljskih dežel. Macedonije in Hrvatske, je potrebno čisto izmenjavanje misli, to pa preko šle centralnega komiteta Protogerova, ali pa preko posebnega odposlanca Nauma Panalevskega, ki se mudi na Dunaju in v Pešti. Radi tega priporočam domačaka tega pisma kot svojega zaupnika, ki ima posebna pooblastila. V cilju, da se hitreje in lažje izvojuje svoboda združenih Hrvatov in Macedoncev, brez ozira na strankarska nesoglasja, prosimo Boga, da se naši ljudje čim preje osvobodijo neznanosti in stranskega terza, v katerem se zdaj nahajajo.«

O tem pismu pravi obtožnica: »Ni dvoma, da je glasom vsebine tega pisma utrjena zveza med Radićem in Todorom Aleksandrovim kot vodjo bolgarske revolucionarne organizacije v svrhu združitve za legalno in nelegalno akcijo Hrvatov in Macedoncev proti kraljevini SHS.«

Kar se tiče materijala, ki ga je Beograjsko zunanje ministrstvo poslalo glede sestanka med Radićem in Daskalovom, pravi obtožnica, da je sestanek pripravil Radić sam in da je Daskalov v glavnem predložil naslednje teze: 1. Macedonska organizacija je vrlo močna in ji bo uspelo v Macedoniji izvesti upor šo to jesen (1923.); 2. Bolgari morajo delovati v soglasju z Macedonci.

Istotako je interesantna izpovedba Riste K. z dne 15. avgusta 1923., ki je zatrdil, da je on sam povodom svojega obiska v Bolgariji imel sestanek z nai-

agilnejšimi člani macedonske revolucionarne organizacije; tako tudi z Atanasovom, pri katerem je videl pismo Radićevu, čigar kopijas dobro pozna. Atanasov mu je končno sam predložil Radićevu pismo, v katerem se Radić zavezuje, da definitivnega sporazuma z Beogradom ne bo zaključil tako dolgo, dokler se na skupen način ne reši hrvatsko in macedonsko vprašanje.

Koncem obtožbe zahteva državni pravdnik, da se sodišču izročijo poleg Radića tovariši poslanci: dr. Adžija, Mate Babogredac, Petar Rušan, Nikola Srdović, dr. Maček, Josip Predavec, dr. Krnjević in Malić.

Pred desetimi leti

5. julij 1914.

Peti julij 1. 1914. je za izbruh svetovne vojne veledoločil dan. Ta dan je prišel v Berlin grof Hoyos ter prinesel za Viljema lastnoročno pismo Franca Jožefa in pa poseben obširen memorandum avstrijskega zunanje ministrstva z obtožbami zoper Srbijo in Rusijo. Vse to je avstrijski poslanik v Berlinu grof Szögyeny predložil berlinski vladni, oziroma Viljemu; vsebina je bila zahteva, da se z vojno razbije Srbija in eventualno z oboroženo silo nastopi tudi zoper Rusijo. Avstrija je na vojno zoper Srbijo mislila že od 1. 1907., toda Nemčiji doslej nikdar ni hotela pristati na ta načrt. Dne 5. julija 1. 1914. pa je Berlin dal svoj pristavek na dunajske vojne načrte zoper Srbijo. Hkrati so se tega dne v Berlinu, oziroma točneje: v Potsdamu vršili razgovori med cesarjem in odličnimi diplomatskimi in vojaškimi krogi Nemčije in sicer so bili prisotni državni kancelar von Bethmann Hollweg, državni podtajnik Zimmermann kot namestnik odsotnega v. Jagowa za zunanje zadeve, vojni minister von Falkenhayn, predstavitelj vojnega ministrstva, generalnega štaba in mornarice. Tu se je sklenilo, da se akceptirajo avstrijski vojni načrti, da se vse pripravi za vojno in se izdajo primerna tozadavna povelja. Vojna je imela biti naplerjena najprej zoper Srbijo, toda v račun se je vzele tudi verjetnost, da se bo vmešala Rusija. Viljem je prav posebno naglašal, da se z akcijo zoper Srbijo ne sme predolgo odlašati, in pa da »bi jako obžaloval, ako bi izpustili neizrabljen sedanj, za nas tako ugodni moment«. Priprave pa naj bi ostale strogo tajne in vse odredbe čim najbolj neopazne. Na možnost, da se iz tega razvije splošna evropska ali celo svetovna vojna, Nemci in Avstrijci v svoji lahkomyseelnosti in ošabni samozavesti niso v konkretnem računalu.

O teh potsdamskih odločitvah 5. julija se je silno mnogo pisalo. Vesti o njih so prodirle seveda v inozemstvo in povzročile povsod največjo pozornost in nemir. Vesti pa so bile tem bolj fantastične, kolikor manj točnega se je moglo izvedeti. Dolgo se je mislilo, da se je vršil pod Viljemovim vodstvom kronski svet, sedaj pa je dognano, da so se vršile posamezne posvetovanja. Odlični nemški krogi so dolgo tajili potsdamske odločitve ali vsaj skušali zmanjšati njih pomen, da bi s tem krivdo na svetovni vojni odvalili od sebe, toda sedaj je tudi usodna »potsdamska zarota«, kakor jo imenuje Kautsky v svoji znani temeljiti razpravi o vojnem začetku, dokumentarno dokazana in osvetljena.

5. julij, dan nemškega vojnega sveta v Potsdamu, je tedaj eden najusodnejših dni za pričetek velikega svetovnega konflikta.

Da pa bi stvar izgledala čim nedolžnejše in da bi svetovno javnost čim bolj prepričala o miroljubnosti Nemčije, se je cesar Viljem takoj po potsdamskem vojnem svetu podal — na potovanje na Severno morje.

Legijonarske slavnosti v Pragi

Praga, 1. julija.

Ob desetletnici sarajevskega atentata, ko so počili v neznanost ozračje bohenzollernsko - habsburške imperijalistične politike sarajevski strelci, ki so zanečili svetovni požar, so se sešli v Pragi češkoslovski legijonarji, ki so se jim pridružili tudi legijonarji zaveznikov narodov, predvsem jugoslovenski. Popoldne so se podali legijonarji v ogromni povorki na oljansko pokopališče, kjer so se poklonili na grobeh od Avstrije obojenih čeških junakov spominu onih nešteti tisočev legijonarjev, ki so žrtvovali svoje življenje za svobodo svojih narodov. Slavnosti so se udeležili poleg češkoslovških še jugoslovenski, francoski in ruski dobrovoljci. Navzoč je bil tudi zunanji minister dr. Beneš, več diplomatov, poslancev in ogromna množica drugega občinstva.

Pred večerom so odkrili na rojstni hiši spominsko ploščo prvemu organizatorju čeških legij v Rusiji Jifihu Klecandji, ki je bil pa tudi eden prvih, ki je zapečatil svoje prepričanje z živ-

ljenjem. Tudi ta slavnost je potekla nad vse veličastno ob navzočnosti najodličnejših reprezentantov in do sto tisoč glav broječa množica.

V nedeljo dopoldne se je vršil po Pragi slavnostni sprevod, v katerem je korakalo okrog 30.000 legijonarjev iz cele Češke, zastopniki armade, vlade, Sokolstva in narodnih korporacij ter legijonarske delegacije prijateljskih narodov. Sprevod se je ustavil pred staromestnim rotovžem, kjer so pred staromestni tribuni pričakovali predstavniki oblasti, med njimi zunanji minister Beneš, vojni minister Udržal, jugoslovenski poslanik Nešić, bolgarski in francoski poslanik, predsednik obeh zbornic, francoski general Faucher itd.

Na trgu se je strnila ogromna legijonarska armada, ki se je najprej poklonila spominu neznanega legijonarja, ki počiva v rotovski kapelici. Nato je prečital posl. dr. Patejal legijonarski manifest, ki obuja spomin na prvi blisk v Sarajevu in njemu sledeče vojne grozote, ki pa so po 300letnem robstvu vrnilo svobodo tudi češkemu narodu. Manifest omenja dalje plodonosno delo Masarykovo, trpljenje čeških legijonarjev križem sveta in zaključuje z željo in pozivom po miru, po bratskem zblizanju vseh narodov, zlasti pa slovanskih, v svobodi in napredku.

Malo pred 11. je državna himna zaključila manifestacijo na trgu, sprevod se je zopet uredil in krenil na Hradčane, da se pokloni vzor-legionarju, predsedniku Masaryku. Posebna deputacija mu je izročila pozdrave in poklone zbranih legijonarjev, nakar je predsednik z balkona nagovoril množico legijonarjev, pozivajoč jih, da delujejo tudi v bodoče za narod v legijonarskem duhu brez razlike strank. Burne ovacije častitljivemu predsedniku so zaključile veličastno manifestacijo.

Popoldne se je vršilo več slavnosti, ki jih je posetil tudi predsednik Masaryk z ministrskim predsednikom Šveblo in zunanjim ministrom Benešem.

Volitve v Beli Krajini

Novo napredne zmage.

Črnomelj: Pri včerajšnjih občinskih volitvah je bilo oddanih 228 glasov in so dobili: Stranka slove in dela (demokrati in radikali) 57 glasov (4 mandate), gospodarska stranka (SKS) 74 (6), delavsko - kmečki blok (soc.) 19 (1), SLS 78 (8). Občina je trdno v naprednih rokah.

Stari trg: Oddanih 163 glasov: SLS 54 glasov (3), gospodarska lista Predgrad (napred.) 34 (2), kmečka zveza (SLS) 26 (1), gospodarska lista Stari trg (skupno) 49 (3). Naprednjaki imajo skupno 5 klerikalci 4 mandate.

Vinji vrh: Volitve so se vršile v petek in je bilo oddanih skupno 67 glasov: Neodvisni volilci (JDS) 34 (4), gospodarska stranka (SKS) 7 (1), SLS 21 (2), Jug. kmečka zveza (SLS) 5 (0). Krepka napredna večina.

Politične beležke

+ Škofova tiskarna leglo komunistične agitacije. Včeraj je bil tiskan v Škofovi tiskarni letak komunistične takozvane »Neodvisne Delavske Stranke Jugoslavije«, ki je v celoti ena sama hujskarija k javnim nasilnostem. Letak so klerikomunistični agitatorji po Ljubljani neovirano delili in velike skladovnice ga je šlo tudi izven Ljubljane. Značilno je, da na letaku škofova tiskarna ni natisnila svoje firme, kakor je to predpisano. Pa bodo klerikalci še zagotavljali, da SLS ni potuharica komunistov in da škofova tiskarna ni leglo za prevratne cilje.

+ Mednarodna občutljivost naših klerikalcev. Klerikalci so znani po svojem rotarstvu tudi kadar razpravljajo o internacionalnih zadevah. Kar se nim ne dopade, to znajo v svojem časopisju s primerno »krepko« besedo iz svojega političnega žargona prav slikovito povedati, pa naj gre za Angleže, Francoze, Amerikance ali kogarkoli. Toda tokrat se je klerikalcem dopadlo, ker je bila Jugoslavija v angleškem parlamentu napadena in takoj so postali najodločnejši zagovorniki »visokodiplomatične uljudnosti«. Ni besedice graje ali začudenja ni bilo slišati od njih nad interpelacijo soc. poslanca Morela, ki je bila le plod spretno zasnovane intrige proti nam in podana v namer, da škoduje Jugoslaviji politično in gospodarsko, pač pa je »Slovenec« izrekel svoj ukor našemu listu, ki je imenoval to interpelacijo licemerstvo. List škofa Jegliča je silno ogorčen, češ da je »Jutro« razžalilo »zavezniško deželo, ki je izkazala za časa vojne Srbiji prav lepe usluge«. Klerikalno ogorčenje je seveda povsem neiskreno in umetno. Da se je mogel »Slovenec« razburiti, je moral najprej falzificirati »Jutrova« izjavljanja. Naš list namreč ni napadel Angležev kot licemerce, temveč je le govoril o »socija-

lističnih licemerjih« in o »licemerstvu angleških socialistov, ki doma prav pridno nadaljujejo oboroževanje, nam bi pa radi dali mesto orožja gorjače v roke. Res je pa, da licemerstvo angleških socialistov ni v nobeni primeri z licemerstvom, binavstvom in brezvestnostjo slovenskih klerikalcev.

+ Rudeč samomor. S tem naslovom prinaša beograjska »Reč« uvodnik znanega publicista dr. Lue Vojnovića s pregantno analizo Radićevega vnetja. Radićeva pot v Moskvo je končno poslednji akt propadanja velike stranke, zgrajene na zabodah, in človeka, ki je v javnosti zrasel s samo demagogijo. Napadno je bilo že kar splošno, da se je Radiću sprti pripisovala vedno večja važnost, ki je nikoli ni zaslužil. Radićev duševni oče je bil Starčević. Radić je sam nasledil njegov regionalizem, proti čemer naj bi se bilo nastopilo ne partijsko, temveč s složno ofenzivo vseh jasnovidnih ljudi, in ta ofenziva naj bi se bila zanesla med široke sloje. Velika napaka je bila ustvarjati kompromise s kasom, kakršnega je propovedoval Radić. Toda zdaj je končno vse v praven tiru. Polje je jasno, in Radić je svojo vojsko moral nekam zavesti. Odvedel jo je v Moskvo, k dalekemu meglovitemu Kremlju. On beži od svetlobe, megle mu je vedno bila najmilejša. Očutil je bankrot svojega šarlatanstva. Pa da umre »en bea-uté«, z lepo gesto, je storil rudeč samomor. Jutri pa se nadaljuje življenje.

+ Iz mirotvorne republike. Nainov-vejši »Slobodni Dom« prinaša Radićev članek o angleškem pisatelju H. G. Wellsu in dokazuje, da je on za človečansko mirotvorno republiko. Ni čuda, Wells je znani avtor fantastičnih romanov in proučevalec prebivalcev na Marsu in na luni, pa se ne bi zainteresiral tudi za Radićev mirotvorci! Pač pa je bolj čuden za ključek Radićevega članka, ki se glasi: »Seljaška republika je vrlo blizu, tako da utegne vsak hip nastati!... Radićevi podaniki so že par let morali preživeti priprave na »Slobod. Domu«, da hrvatska čudotvorna republika stvarno že obstoja, da je izglasovana. Zda se na mah šele bliža. Toda čim bolj se bližajo napovedani termini, tem dalje je ustvaritev republike, Radić pa ravno tako. Zda je v Moskvi, pa utegne še dale... Med drugim drobljem je v radićevskem glasilu kruta pritožba, da so v Vojnem Križu frankovci porezali radićevskemu poslancu Lakušu pol vinograde. Tako na Hrvatskem vrana vrani kopije oči, vedeti je pa treba, da so se frankovci takih divjaških metod naučili ravno od radićevcev, ki so lani neusmiljeno pokončavali vinograde demokratskih pristašev, a jim še zdaj škodujejo, kjer le morejo.

Specijaliteti tovarne je mlečna Mirim čokolada!

1028-2

Svetovnoznana 3390-2

Peugeot - kolesa

dobavna po najnižji ceni pri tovarniški razlogi O. Zužek, Ljubljana, Sočna ul. 11.

Sodišče

§ Eni je obljubil ženitev, drugo je vzel. Najomnik France H. v Trbovcih je prav rad videl vdovo in njeno hčer Marijo. Zadržni je obljubil večkrat ženitev in to toliko časa dokler se mu ni udala, ko je pa poročila, ni hotel več vedeti za njo, temveč se je poročil z bogato Marijo Šeferkovo. Zapuščena nezakonska mati ga je tožila in je bil obsojen radi neizpolnjene ženitvene obljube v prvi in sedaj pred mariborskim okrožnim sodiščem tudi v drugi instanci na 14 dni strogega zopora in na plačilo vseh stroškov.

§ 411. V vaški gostilnici sta se aprila posestnika Alojzij Kramar iz Šmarja in njegov sosed Serjak radi nekega zemljišča. Beseda je dala besedo in končno je Serjak zabrusil Kramarju v obraz: »Ti, ki si v Ameriki igral barabao in si še danes ameriška baraba, se boš prav nič govoril.« To je šlo Kramarju tako zelo k srcu, da je prijel prazno politerško steklenico in zamahnil z njo proti Serjaku. Serjakov prijatelj Janez Boben, posestnik iz Gornjega Blata, je prišločil napadenemu na pomoč; iztaknil je pa pri tem majhno prasko na senen, ki mu jo je prizadejal Kramarjev zalutenci kozarec in ki se je razleto nato na tisoč koscev od zadaj ležečih vratih. To pa je tako raztogotilo Janeza Bobna, da je planil izza mize, pograbil Kramarja za vrat in mu pri tem raztrgal srajco. Kramar se je seveda branil in vgriznil Bobna v prst, da bi se ga rešil. Končno so ju morali razdružiti sosedje, lahko bi se pa stvar prav tragično končala. Zadeva se je obravnavala danes pred ljubljanskim sodiščem, ki je obsodilo oba vročerniča in sicer Alojzija Kramarja na 400 Din globe, Janeza Bobna pa na 100 Din.

Pravo
Schichtovo milo z znamko „Jelen“
je najboljšo in v uporabi najceneje milo na svetu.
Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Naši kraji in ljudje

Pašičev povratek v Beograd

Ministrski predsednik v Ljubljani.

Ljubljana, 5. julija.

Danes popoldne je ministrski predsednik gosp. Pašić z avtomobilom prispel z Bleda v Ljubljano, da se potem ob 17. uri odpelje v Beograd. Čakal je na vlak od 16. ure na glavnem kolodvoru, kamor je povabil na razgovor gosp. dr. Zerjavo, s katerim se je posvetoval radi političnega položaja v Sloveniji. V nadaljevanju razgovora, ki ga je gosp. Pašić imel z gosp. dr. Zerjavom na Bledu in kasneje s predstavniki radikalne struje v Sloveniji, je gosp. ministrski predsednik izrazil željo, da naj se za bodoče volitve in sploh za skupen boj za državno idejo združijo vse nacionalne skupine. Gosp. dr. Zerjav mu je odgovoril, da je to iskrena želja JDS že od nekdaj in da je JDS vedno pripravljena na skupno fronto onih skupin, ki bodo kakor ona neizprosno in dosledno držale politiko državnega in narodnega edinstva in opustila vsako skupnost z opozicijskim blokom. S klerikalizmom treba končno razračunati, zato pa se morajo vsi ostali odločiti, ali gredo na levo ali na desno, kajti vsako kolebanje je direktna podpora separatizmu.

Na kolodvoru je ministrskega predsednika pozdravil tudi slučajno v Ljubljani navzoči minister saobračaja gosp. dr. Popović.

Gosp. Pašić je bil jako dobro razpoložen in se kljub silni vročini ni plašil naporne potovanja. Z bivanjem na Bledu je, kakor se je izrazil, bil jako zadovoljen.

Lastnoročni životopis Gavril Principa

«Česko Slovo» je objavilo te dni lastnoročni životopis Gavril Principa, ki ga je napisal med vojno v Terezinski trdnjavi. Princip je izročil svoj životopis svojemu tovarišu v zaporu, češkemu socialistu V. Hvoiki, ki je bil zaprt radi veleizdaje. V svojem životopisu govori Princip najprej o svojih naukih, o svoji strasti za knjige in o svoji poznejši naklonjenosti za romantiko. Razpravlja o svojem nadaljnjem življenju pravi:

«Ravno pred pričetkom balkanske vojne sem bil v Srbiji. Trdno sem se odločil, da se borim kot dobrovoljec proti Turkom, zakletim sovražnikom svojega naroda. Spoznali pa so me za nesposobnega in preslabotnega za to službo — in to je bila prva bolna rana za mojo oduševljeno dušo. A ravno ta dogodek me je ozdravil od mojega dosedanjega romantizma. Ostal sem v Beogradu z namenom, da popolnoma izpremenim dosednji način življenja in da se resno udejstvujem v samem središču našega kulturnega in socialnega življenja. Moj finančni položaj je bil jako slab. Trpel sem glad in prenočeval čisto, ker nisem imel stanovanja, po drevoredih. Radi tega sem se moral končno vrniti v Sarajevo, odkoder sem potem z velikim interesom zasledoval dogodke v naših jugoslovenskih državah. V Sarajevu sem ostal do januarja 1914. Med tem časom sem proučeval vse sestavine našega narodnega življenja in posebno njegov politični položaj. Zanimal sem se obenem mnogo tudi za socijalistične in anarhistične ideje, ki pa mi niso ugajale, ne morda zato, ker sem jih smatral za škodljive, ampak zato, ker sem bil prepričan, da mora iti najprej vsak narod skozi svojo narodno etapo. Moja ideja, ki se je dolgo časa kri-

stalizovala v moji duši, je bila: Ujedinjenje Jugoslovenov in osvoboditev iz avstrijsko - ogrskega jarma. Da sem ostal živ (sedaj sem kakor mrtev), bi živel samo za uresničenje te ideje. Toda nekdo je moral pasti in to sem hotel biti jaz. V privatnem življenju sem bil zadovoljen z vsem, kar mi je nudilo življenje, s svojimi prijatelji pa sem živel v iskreni ljubavi. Ljubil sem iz vse svoje duše in strastno, a za predmet svoje ljubezni sem žrtvoval vse, kar mi je najdražje in kar sem imel.»

Terezinska mala trdnjava, januarja 1916, Gavril Princip.

NOV MOST ČEZ DRAVO.

Maribor, 5. julija.

Kot so že poročali tukajšnji in ljubljanski dnevniki, se je osnoval pod predsedstvom g. Fornezija v Selnici ob Dravi »Pripravljalni odbor za zgradbo mostu Selnica-Ruše«, ki zastopa 6 okoliških občin v Dravski dolini. — Odbor je prevzel nalogo, da izvrši vsa pripravljala dela in zagotovi denarna sredstva za zgradbo lesenega mostu čez Dravo približno tam, kjer je sedaj selniški brod.

Čeprav so se zainteresirane občine zavezale, da dobavijo velik del potrebnega lesa, projekt vendar ni izvedljiv, če ne subvencionira te akcije tudi država. — Dokler še ni bila vzpostavljena mariborska oblast, zadeva ni hotela nikakor napredovati in je dozorevala šele v zadnjem času, ko sta se za njo zavzela vel. župana dr. Miroslav Ploj in dr. O. Pirkmayer.

Izdelan je že podroben načrt, ki ga je pripravilo Jugoslovansko inženirsko podjetje v Mariboru in je zadeva torej v odločilnem štadiju, — tem bolj, ker se je za njo energično zavzel tudi veliki župan g. dr. O. Pirkmayer. — Z ozirom na to, da so tukajšnji merodajni krogi pokazali toliko razumevanja, je upati, da se potrebna državna subvencija tudi doseže in da pride postavka za to zgradbo že jeseni v proračun. Stvar naših zastopnikov v skupščini pa bo, da to akcijo podpirajo in pospešijo.

Z ozirom na to, da je od mesta Maribora vse do Brezna, tedaj na razdaljo približno 40 km, Drava nepremoščena in da je v slučaju visoke vode, ki nastopa zelo pogosto, vsak, — tudi pešpotez — med obema bregovima izključen, je upati, da bodo tudi odločilni krogi v Beogradu uvideli najnost te zveze. Omeniti je treba, da se je v tem kraju tudi razvila cvetoča industrija (v Rušah in Fali) in da ves levi breg v industrijske svrhe ni mogoče izkoristiti, ker je izoliran. Če končno omenimo, da država meja poteka v tem delu dravske kotline le nekaj km severno Drave, je potrebna tega mostu tudi iz strateških ozirov gotovo utemeljena.

SESTANEK POLITIČNEGA DRUŠTVA «EDINOST».

Pretekli četrtek se je vršil v Trstu sestanek političnega društva «Edinost». Sestanka so se udeležili odborniki in zaupniki iz vseh delov Julijske Krajine. Predsedoval je društveni podpredsednik dr. Ivan Cok. O političnem položaju in o delovanju jugoslovanskih poslancev v rimskem parlamentu je poročal poslanec dr. Wilfan. Navzoči so mu izrekli priznanje in zahvalo. Zborovalci so soglasno odobrili sporazumno in složno nastopanje jugoslovenske parlamentarne delegacije v rimskem parlamentu.

Zborovalci so nato obširno razpravljali o »društveni organizaciji«. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da se ta organizacija temeljito izvrši in da se pospeši ustanovitev organa za skupno nastopanje v vseh vprašanih skupnega interesa. Sklenjeno je tudi bilo, da se skliče za 21. septembra občni zbor društva, ki bo združen s kongresom. Glede šolskega

vprašanja je sestanek poveril eksekutivi temeljito akcijo, ako le možno skupno z nasprotno strujo.

Razprava je bila zelo živahna, kar je pač jasen dokaz, da se naše ljudstvo v Italiji zaveda potreb, ki jih nalagajo sedanjí kritični časi politični organizaciji.

KONGRES GRAFIČNIH DELAVCEV.

Dne 13. julija bo pričel zborovati v Beogradu kongres saveza grafičnih delavcev iz Jugoslavije. Savez grafičnih delavcev je danes ena najboljših delavskih organizacij v naši državi. V savezu je organiziranih 4355 članov. V Beogradu se vrše velike priprave da bo kongres čim sijajneje uspel. Kongres bo trajal pet dni. Ob sklepu kongresa bo na čast delegatov prirejen velik koncert.

Za ta kongres vlada veliko zanimanje tudi v internacionali. Na kongres bo prišlo tudi več inozemskih delegatov osobito iz Nemčije in iz Madžarske. Uprava mesta Beograda je dovolila vsem delegatom pristop v našo prestolico razen ruskim, ker njihov savez ni organiziran v amaterski internacionali.

Število organiziranih grafičnih delavcev je v naši državi sledeče: zagrebška sekcija ima 1280 članov, beograjska 1056, ljubljanska 749, sarajevska 328, novosadska 281, osješka 222, splitska 187, subotička 175 in bečkereška 80 članov.

„Ličnega medveda...“

Ljubljana, 5. julija.

Jurče je v taki službi da mora biti vedno črn po obrazu in menda celo po koži in zato ni čuda, če se na večer rad splahne s par kopicami vina. To seveda ni napačno, slabo pa je to, da mu cvrček ali »štajerc« rad stopi v glavo. Takrat pozabi na dom, na svojo nesrečo in na svojo ljubečo ženo, ki mu zameri v takih slučajih najbolj to, da ne more tudi sama deliti gostilniških dobrot s svojimi trso polovico.

No, in včeraj je hotel slučaj, da je stopil Jurče sam in samcat v neko tako gostilno, kjer zna živahna natakarcica goste ne samo postreči, marveč tudi zabavati. Ona zna namreč tako sijajno peti. In kaj moremo mi za to, če zna na pamet skoro celo »Prodano nevesto«, za katero se je navdušila takrat, ko je njen ženini hotel kupiti in je ostala na cedilu. Huhu, kako zna ona zapeti tole: »Lepega medveda naredimo iz Vas, da se bo smejala cela vas — —!« Naj se gredo soliti napram njej vse komedijske se Smesalce!

Ona je pela, Jurče je pa pil in nekam neznanemu dobro se mu je zdelo. Končno pa je postal res »lep medved« in komaj se je primajal do doma. V hiši pa je tudi gostilna in v tej gostilni streže zopet zala natakarcica. Fani po imenu. Imela je v svoji sobici proti dvorišču še odprto okence in tedaj se je Jurče v zavesti trpkih občutkov, ki ga čakajo, ko stopi po stopnjicah v prvo nadstropje hotel še preje malo poveseliti. Zato je pristopil k okencu in zaželel je svoji ženi — smrt. Joj, pa še ne samo to, pričel je namreč že tudi podarjati svoje srce Fanki. »Ti boš moja žena, pa nobena druga«, je vzdihoval pod oknom, Fanka se je pa smejala in zaradi ženske nečimurnosti se ji je le dobro zdelo. To vzdihovanje in obljubljanje je trajalo pol ure in nekako na vsezadnje v že preveč

OBRA rokavice, vsakovrstne, nogavice, svilene flori v vseh barvah, parfumi, francoski in drugi, puder Coty Houbigant ter vse drugo se dobi namesto Dunajske ceste 12 (O. Bračko) sedaj 1118/3 II v Šelenburgovi ulici št. 3 modna trgovina Srečko Vrščič.

glasnih in odkritosrčnih vzklkih. Zgoraj na verandi pa je gledala v črno piko pod seboj bela prikazen, in strupeno so se ji bleščale oči. In nakrat je zavrsalo, tekla je voda, čeprav ne kri, nastal vršil in krik, ropotanje s tako in tako posodo in pa škripanje z zobmi. Vneli so se ženski jeziki, odpirala so se vrata, napenjala ušesa, hiteli so ljudje skupaj. In v premetavanju src, jezikov, posode, pesti itd. — se je smejala cela vas. la vas.

Dopisi

SMARTNO POD ŠMARNO GORO. V nedeljo so bile volitve novega župana. S komunističnimi in klerikalnimi glasovi je bil izvoljen Ivan Božič iz Vikerš za župana. Samostojni odborniki so oddali prazne glasovnice, ne radi osebe župana, ampak da dokumentirajo, da so odločno proti rimskemu in moskovskemu boljševizmu, ki se hoče uvesti v našo občino iz Katoliške tiskarne v Ljubljani. Pribiti moramo, da je med komunisti nekaj odbornikov, ki se izdajajo v Ljubljani za demokrate in nacionaliste. Preskrbeli bomo, da bodo tudi tamkaj spoznali te novo pečene komuniste, da jim ne bo treba molodovati pri demokratih in nacionalistih za delo in zaslužek. Žal, da so med elementi, ki spreminjujejo svojo politično barvo, kakor jim pač kaže, tudi ljudje, ki jih še vedno smatrajo za značajne in odločne proti klerikalce. Bliznja bodočnost nam bo pokazala, ali so tudi oni utonili v rimskem boljševizmu. Skrajni čas je, dn se pošteni naprednjaki združimo proti klerikalcem, ki nam prete okužiti vso občino.

ŽIROVNICA. Tudi pri nas proslavlja klerikalci svoje nazadovanje pri občinskih volitvah kot napredek in zmago SLS. Se par takih »zmag«, pa bo oselesarja prišla tudi v tej najbolj klerikalni občini popolnoma na kant. Zgodilo bi se to že pri sedanjih volitvah, ako bi bil vsakdo storil svojo dolžnost. Vseled terorja našega kaplana, ki je na predvečer volitev obletel vse hiše in zabičeval ljudem, da morajo voliti klerikalno, ako nehoje biti pogubljeni, je ostalo nad 100 volilnih upravičencev doma. Klerikalci niso imeli nobenega stvarnega argumenta proti naprednim kandidatom, pač pa so jih blatili na vse pretege in se norčevali iz vsega, za kar bi se moralo ljudstvo zanimati. Strašili so ljudi z Orjuno, namigujoč na trboveljske dogodke; napredne delavske kandidate zmerjajo še sedaj s kapitalisti; najlepše pa je, da so vodili boj proti naprednjakom z motivacijo, da bodo ti porabili občinski denar za obšekortne naprave, kakor n. pr. most preko Save, ki ga je lanska poplava deloma odnesla in ki spaja našo občino z Zasipom in Bledom. Da ne bi bili kmetje sami postavili zasilne brvi, bi morali številni letoviščarji še sedaj delati daljni ovinek na Bled. Zalostni ostanki mostu pa še danes pričajo sveto o »vzornem« klerikalnem občinskem gospodarstvu.

ZUZEMBERK. Z ozirom na »Slovenec« dopis od 3. t. m., da smo padli za dva mandata, moramo »Slovenec« opozoriti, da je tak rezultat le posledica porajanja protizakonitih sredstev, kar bo seveda imelo za posledico, da bodo morale biti volitve razveljavljene. Nikjer nismo opazili takega navdušenja ob sprejemanju rezultata, kajti topič s 50 strelji, ki naj bi označil slavno zmago, še ni ljudsko navdušenje. Vse, kar »Slovenec« naprej pripoveduje je enostavna laž. Dejstvo je, da je bilo v trgu razven streljanja s topičem vse mirno, samo, da se je zvečer pojavila na trgu mala gruča orlovsko navdušenih mladeničev z bokarji in drugim orožjem, kar bo ugotovila sodna preiskava, razgrajala pa trgu in ko se ji tam ni nihče odzval, napadla dva naša mirna človeka in ju ranila. Zatrjevalni Orjunaš Gliba sploh zraven ni bil. Njegova aretacija o kateri se bo še govorilo ni imela z dogodkom ničesar opraviti. Orjuna ni prav nič pogorela marveč so le iz bližnje okolice na razgrajanje prihiteli ljudje ter Vehovecve nevezgane sinove in ostalo tolpo jednostavno prepodili. Naši ljudje so storili le to, kar bi sicer morala napraviti žandarmerija.

KOČEVJE. »VČ« dopisniku »Slovenca« v edini odgovor so zložili počasni napadenci za kočevskega Sokola 40 Din. — Zdravo!

STRANSKA VAS PRI SEMIČU. Dne 3. t. m. so se vršile volitve. Zmagala je »Neodvis. kmetka napredna stranka, ki je dobila 5, SLS pa samo dva mandata. Nič ni pomagalo kaplanu Francetu Krašnji, čeprav je pošiljal vsem volilecem sledeče pismo: »Velečenjeni! Jutri se vrše občinske volitve za vašo občino. Pri teh volitvah se bo odločilo, ali bo vam poštenim, katoliškim kmetiskim občanem, tudi še naprej župan liberalce, starost semihških Sokolov in naročnik veri sovranih listov, ali pa kmet, mož vašega stanu in vašega prepričanja. Prva skrinjica je liberalna, druga je z njo v zvezi. Vrzite prosim kroglico v tretjo ali pa v četrto skrinjico. Pokažimo, da smo možje in katolčani!« To naj bo v resno svarilo tudi vsem onim, ki mislijo, da se kaplan Krašnja nič ne vrtka v politiko. Mi vsi pa se mu zahvaljujemo za njegovo težko in poštvalno delo, ki ga je imel pred volitvami in na dan volitev, ker nas je bolj zabaval, kakor včasih Jelenov. Joke ter nam s svojim nastopom še pomagal do sijajne zmage.

IZ BELOKRAJINE. Belokranjci smo že od nekdaj jako vezani na Hrivate in oni na nas. Največja zapreka pa je bila in bode, premoalo število mostov, ki veže oba dela. Tako je tudi krvava potreba naprava mostu preko Kolpe v Zuničih. Zadeva je že stara nad 30 let in koliko aktov leži o tej potrebni stvari v Karlovcu in drugod, tega nihče ne ve. Okrajna cesta, ki veže Crnomelj z Zunič, nam daje najlepšo priliko, da pridemo najhitreje na takozvano »reško cesto«, ki je ena najglavnejših prometnih žil našega Pokupja. V Zuničih se je osnoval odbor za zgradbo mostu preko Kolpe. Odbor se jako trudi, da dovrši započeto delo. Narod se je zavezal, da hoče zgraditi sam ceste do mostu to in onstran Kolpe. Dalje hoče dati vso potrebno živino za dovoz stavbenega materiala. Premožni so obljubili tudi denarno pomoč. Kakor čujemo, pozove v kratkem odbor strokovnjaka na lice mesta, da se napravi načrt pri sestavi proračuna. Z obhujdanja vredno poštvalnostjo dela odbor in zato upamo, da se ta prepotrebna stvar tudi kmalu uresniči. Prosimo našo vladu, da nas v tej potrebni stvari podpira, kajti, da je res potreben most, dokazuje dejstvo, da od Metlike do Vinice ni nobenega mostu, kar bi značilo razdaljo od svojih 60 km. Vrlim Zuničanom pa kličemo: Naprej v korist naše Bele Krajine!

DOL PRI HRASTNIKU. Občinski urad nam z ozirom na naš dopis z dne 2. t. m. sporoča, da je na Vidovdan vsela zastava ne samo na občinski hiši, ampak tudi iz gasilskega stolpa. Dolsko gasilno društvo je bilo na Vidovdan tudi pri naši zastopano po deputaciji. Objavljamo lojalno to pojasnilo, ker nečemo nikomur namenoma delati krivice.

VOJNIK PRI CELJU. V našem trgu se bije ljut boja za obstoj meščanske šole. Pogoji za nadaljni obstoj iste naj bi bilo minimalno število 30 učencev. Ker pa je tukajšnji ravnatelj meščanske šole gotovim mladim učiteljem trn v peti, se hočejo slednji iznebiti meščanske šole in s tem seveda tudi njega na ta način, da kvalificirajo učence, ki naj bi prestopili v meščansko šolo z nezadostnim uspehom. Izmed 110 učencev naj bi bili kvalificirani za meščansko šolo samo trije. Iz tega mora razvideti vsak razumen človek, da je popolnoma izključeno kvalificirati pri tolikem številu učencev samo tri, pač pa moramo iskati krivdo pri učiteljih samih, ker ne dosega več njegova uspeha. Remedura bi bila torej potrebna na tej strani. Nastavijo naj se torej kvalificirane učiteljske moči, katere bodo dosegle večje uspehe.

LJUTOMER. Dramatični odsek Sokola v Ljutomeru je zaključil svojo redno sezono z Sergej Tučičevo dramo »Golgota«. Med sezono so se uprizorile sledeče igre: J. Cankar: Kralj na Betajnovi, Blumenthal - Kadelburg: Pri belem konjčku, H. Bernskin: Tat, Charles Mere: Tri maske, R. Bracco: Don Pietro Caruso, Linhard: Zupanova Mica in J. Vrhlicky: Oporoka lukovskega grajščaka. Odsek ruskih emigrantov je bratsko sodeloval z odsekom ter vpriporil J. Urvančev dramo Vera Mirčeva, Tolstoj: Moč teme, Nečisti duh ter J. Surgučov: Jesenske gosli. Vse predstave so bile vzorne ter dokaz, da je tudi z delitantimi igralci mogoče doseči lepe uspehe.

MURSKA SOBOTA. Večer, ki nam ga je pripravil naš priljubljeni komponist prof. Adamič Emil, nas je presenetil. Čistost glasov mladega zbora učiteljskihnikov, preciznost prednašanja in lepe melodiozne pesmi so občinstvo zazibale v zamaknjenost. Za vsako pesmico molk, nato frenetičen aplavz. Občinstvo je z velikim navdušenjem zahtevalo ponovitve pesmi. V začetku odmoru je tukajšnje učitelstvo poklonilo pevovodji skromen šopek. Po odmoru je pozdravil mlade pevce pred. učit. Požegar v jedernatem nagovoru in jih vabil na Prekmurško. Po akordih zadnje pesmi ploskanje in vzkljanje kar ni hotelo ponehati. Po koncertu se je razlilo v hotelu Dobray pravo slavlje tega dne. Sledila je pesem za pesmijo in kvartet učiteljev je žel obilo oduševljene priznanja. Navduševali so se Prekmurci za »prišleke« in tudi mladi učitelji so spoznali, da je Prekmurje lepa gostoljubna pokrajina, ki čaka mladih enrgičnih in treznih učiteljev, delavcev. Koncert je v polni meri dosegel svoj namen.

Ali hočete spoznati krvoločnost klerikalcev?

Čitajte! Kaj so ti hinavci in zločinci delali v dobi »Svete inkvizicije«, ko so

34.656 ljudi živih na grmadi zažgali 28.496 ljudi na galerah in v ječah pomorili.

Čitajte!

Veliki inkvizitor

ljubezenski roman iz najsmotnejše dobe človeške zgodovine.

Naročite ga pri upravi »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Velezanimiva knjiga stane 30 Din, s poštnino vred 32 Din. Organizacije in poedinci, ki plačajo najmanj 10 izvodov, dobe knjige po 20 Din.

Kulturni pregled

Šolsko gledališče za deco. V Parizu nameravajo osnovati posebna gledališča za otroke. Gledališče bi služilo edino v vzgojne svrhe. Predstave bi se vršile samo za šolske otroke, ki naj bi tako spoznali najboljše dramatične dela. Vstopnina bi bila minimalna. Posebni sedeži bi bili določeni za najboljše učence, ki bi imeli k predstavam prost vstop. Šolski krogi upajo, da bi taka gledališča imela velike uspehe.

Tiskarna za note v Beogradu. — Na predlog oddelka za umetnost pri ministrstvu prosvete je sklenil ministrski svet, da bo ustanovil pri beograjski državi tiskarni oddelke za notni tisk. Ta sklep toplo pozdravljamo, ker je bilo doslej vsled pomanjkanja notne tiskarne sploh nemogoče tiskati note v Jugoslaviji in smo bili navezani na tuje in drage tiskarne.

Rekonstrukcija beogradskega pevskega društva »Stanković«. Beograjsko pevsko društvo »Stanković« bo imelo dne 5. t. m. letni občni zbor, na katerem se bo izvedla rekonstrukcija temeljnih pravil društva, ki se bo odslej imenovalo »Glasbeno društvo Stanković« in se bo delilo v tri sekcije: pevski zbor, orkester in glasbeno šolo.

Dvanajst arbskih »Kolo« za godbo na pihala izide v nekoliko dneh. Priredil in instrumentalni jih je kapelnik muzike Dravske divizije v Ljubljani dr. Jos. Čerin. Kola so pisana za kompletno zgodbo

(22 raznih instrumentov), prirejane so pa tako, da jih lahko izvaja že 8 do 10 godbenikov. Ker take zbirke narodnih plesov do sedaj še nimamo, bo našim godbam gotovo dobrodošla.

Čapkova drama »iz življenja žuželk« se bo letos jeseni izvajala na dunajskem Volkstheateru pod vodstvom sedanjega ravnatelja dr. Rudolfa Beera. Delo je lani prvič izvajalo berlinsko gledališče »Theater in der Königstrasse« v nemškem jeziku.

Kandidat za letošnje Nobelovo nagrado. Angleški časopis »Jewish Chronicle« javlja, da je najresnejši kandidat za letošnje Nobelovo literarno nagrado hebrejski pesnik Ch. N. Bialik. Zanj se zavzemajo posebno švedski publicisti in literarni historiki, ki ga poznajo iz prevodov (!) stockholmskega rabinca Ehrenpreisa.

Nova Lebarjeva opereta. Znani madžarski operetni komponist Franc Leher je pravkar dovršil svojo najnovejšo opereto »Paganini«, ki jo bodo prvič uprizorili istočasno na Dunaju in v Berlinu. Tudi Italija si je že pridobila pravico uprizorjanja.

Delovanje ljudske univerze v Sarajevu. Od 14. oktobra 1923. do 11. maja tega leta so se vršila na ljudski univerzi v Sarajevu vsako nedeljo dobro obiskana predavanja. Predavanj iz zgodovine, geografije in književnosti je bilo 11, iz priro-

doslovnih ved 12, iz sociologije in ekonomije 4 in iz higijene 4. Vseh predavanj je torej bilo 31. Ta predavanja je posetilo 5.028 oseb, povprečno 163.

Varaždin dobi stalno gledališče. Varaždin ima zelo lepo gledališko poslopje, a je bil sedaj že dve sezoni brez stalnega gledališkega ansambla. Ker pa je sedaj državna subvencija za varaždinsko gledališče povišana, izgleda, da bo Varaždin v bodoči gledališki sezoni že imel svoj stalni ansambl.

Arhitektno-dekorativna šola kiparja Rendića. Splitska »Nova Doba« poroča, da je odlični kipar Ivan Rendić sklenil, da zapusti svoje rodno mesto Supetar in da se stalno naseli v Splitu in tam otvori arhitektno-dekorativno šolo in delavnico. Split z veseljem pričakuje nestorja jugoslovanskih kiparjev in želi, da čimprej realizira svoje umetniške načrte.

Potovanje osješkega gledališkega intendant. Intendant osješkega Narodnega gledališča g. Karol Golja je odpotoval na naučno potovanje v Italijo in se sedaj mudi v Rimu.

Gostovanje brnske opere v Pragi. Te dni gostuje ansambl brnske opere na vinogradskem gledališču v Pragi. Na sporedu so štiri opere Smetane (Libuša, Prodana nevesta, Dve vdovi in Vragova stena), dve Dvořakovi (Rusalka in Sv. Ludmila, zadnja kot insceniran oratorij), Janáčkova »Jenufa«, Novakova »Laterna« in Mozartova »Così fan tutte«. Prvi večer so uprizorili Smetanovo »Libušo«, pri kateri je pela naslovno vlogo naša dobra znanca z. Hana Pirkova.

Domače vesti

KA SO ŠTELI DEMOKRATJE?, ALI STRAH IMA VELIKE OČI.

Tako pravijo plebanoš i narodni poslanec Klekl v «Novinah», noj so jo bentano pogruntali:

«Demokratje so tak šteli napraviti v Ljubljani i Mariboru, kak so napravili v Soboti. V Soboti so pa znate tak napravili, ka so našo lepo čitalnico po domače povedano vkrađnoli, po lepše naznanjeno pa v svoje roke dobili. Tak so šteli tudi v svoje roke dobiti naše tiskarne v Ljubljani i Mariboru. Ze so meli plan, po šterom bi imenivali državnoga komisara, se zna, ka liberalca, k temi našim tiskarnam, ki bi sprejemao nove kotrige v tiskovno društvo, se zna, ka demokrate, šteri bi z ednim glasanjom trūd slovenskoga vernoga ljudstva prekspravili v protivresne roke. A hūdobna namera ne se njim posrečila, našo so pravčasno zvedeli za njo i dali ljubljansko tiskarno prepisati na pūspekijo, mariborsko pa na srednjestajarsko našo posojilnico. — Demokratški listi dr. Žerjava se vse penijo, ka njim je ta fina pečenka z gobca spadnola, tem bole lūdi se pa smejejo mi.»

Mi tūdi! Tak se pa lūšno smejejo oboji.

M. A. C.

* Imenovanja v diplomatski službi. Po novem razvrščenju uradnikov ministrstva vnanjih zadev pride pomočnik ministra g. Panta Gavrilović za našega poslanika v Bruxelles, dosedanji generalni konzul v Pečuhu Dobričić za generalnega konzula na Reko, dosedanji odpravnik poslov v Bruxellesu Janković za generalnega konzula v Pariz, J. Čudić za konzula v Düsseldorfu v Porenju, tajnik Rupčević za konzula v Pečuhu, dosedanji tajnik poslanstva v Londonu Milan Stefanović pa v Beograd v ministarstvo vnanjih zadev.

* Francoske stipendije za naše dijake. Francoska vlada je ustanovila večje število stipendij za jugoslovanske dijake v svrhu, da izpopolnijo svoje znanje na francoskih univerzah. Za študijsko leto 1924-1925. se bo oddalo 16 stipendij po 800 francoskih frankov in 80 stipendij po 450 frankov. Izbrani kandidati ostanejo v Franciji od oktobra 1924. do konca junija 1925. Stipendije bo podeljevala posebna komisija, sestoječa iz zastopnikov francoske republike in našega ministra prosvete pod predsedstvom francoskega poslanika v Beogradu.

* Vprašanje avanza južnim železničarjem. Sklep komiteta južnih železničarjev, da se izplača bivšim južnim železničarjem avanse za mesece januar do aprila, ki je bil odobren od ministra saobraćaja, je zadel na težkoce pri — generalni direkciji državnih železnic v Beogradu, ki trdi, da južni železničarji pred 31. marcem niso bili še podržavljeni. Gospodje, ki so to uprizorili, so pozabili, da so kot člani bivšega komiteta glasovali za isto stališče, ki ga je pravilno zavzel novi komite. Stvar bo v kratkem razčiščena in je le dokaz, da niti najboljši stvar ne more priti naprej, ne da se ob njo ne obregnejo kakšni malenkostni intriganti.

* Nov slovenski inženjer. Na češki tehnik v Brnu na Moravskem je bil g. Alojzij Bavađ iz Kanala na Goriskem diplomiran za inženjerja kemije.

* Izpremembe v državni službi. Doktor Adolf Ramiš je imenovan za zdravnika v javni bolnici v Celju. — Minister na razpoloženju Vitomir Korač je trajno upokojen.

* Hinen. V Radečah pri Zidanem mostu se je poročil v ponedeljek vrli narodnjak g. Albert Pohar, čevljarški mojster iz Radeč, z gđ. Jožico Komanovo iz St. Jerneja na Dolenjskem. — 3. t. m. se je poročil nadučitelj g. Fran Korjak z gospodično Ivanjo Simončičovo, oba iz Toplice pri Zagorju ob Savi. Iskrene čestitke!

* Smrtna kosa. Družini sodnega svetnika g. dr. Frana Moharja v Ljubljani je umrl predčerašnjim edini sin Miran, dijak II. razreda realne gimnazije. Pogreb bo danes v nedeljo ob šestih popoldne iz državne bolnice. — V Ameriki je umrl slovenski rojak Ferdinand Cankar, stric vseučilišnega profesorja dr. Izidorja Cankarja v Ljubljani.

* Smrtna kosa. — V Konjicah je umrl 2. t. m. v starosti 78 let sodni svetnik v p. g. Ivan Nosan, odločen narodnjak in naprednjak. N. p. v. m.!

* Deželna pridobinska komisija za Slovenijo. Kakor razglasa delegacija ministrstva financ v Ljubljani, je pridobinska komisija za Slovenijo s funkcijsko dobo do konca 1927., oziroma do konca 1931., sestavljena takole: predsednik delegat za Slovenijo dr. Karol Savnik, podpredsednik dvorni svetnik Franc Bonaf, drugi podpredsednik višji finančni svetnik dr. Ivan Rupnik, tretji podpredsednik višji finančni svetnik Fran Bajč, člani komisije pa so: Ljudevit Babnik, vrvar v Ljutomeru; Franc Čeh, trgovec v Murški Soboti; dr. Fran Dorčič, višji finančni svetnik v Ljubljani; Ivan Knez, veletržec v Ljubljani; Matjaž Kranjc, mesar in gostilničar v Zalcu; Josip Lavčar, pek in trgovec v Kranjski gori; dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani; Iv. Ogriin, stavbenik v Ljubljani; inženjer Fran Pahernik, veleposelnik v Vuhredu; Ivan Samec, veletržec v Ljubljani; Janko Tavčar, industrijec v Mariboru in Janko Vučak, kavarinar v Mariboru.

* Udruženje vojnih invalidov, podružnica Ljubljana, sklicuje svoj izredni občni zbor za 20. t. m. v prostorih restavracije «Zlatorog», Gosposka ulica 3 ob 8.

uri zjutraj. Dolžnost vsakega člana je, da se občnege zbora udeleži.

* Direkciji državnih železnic v Ljubljani. Pišejo nam: V veliko nadlogo polnikom, posebno pa tujcem, ki posećajo kraje ob kamniški železnici in Kamniške planine, je velika tema v večernem vlaku, ki prihaja v Ljubljano ob 22.05. Vlak je večinoma, zlasti ob nedeljah in praznikih zaseden in sedijo potniki v popolni temi v vozovih. Marsikdo se spomni žeparjev, ki nadlegujejo ob belem dnevu potnike, kaj šele ponoči! Prosimo direkcijo, da zboljša ta nedostatek in dodeli vlaku malo večje in čednejše vozove, kakor so sedanj, seveda z razsvetljavo.

* Volitev župana in starešinstva v Kamniku. V sredo zvečer se je vrtila v Kamniku volitev župana in občinskega starešinstva. Navzočih je bilo 24 občinskih odbornikov, ker je moral en klerikalni odbornik na povelje absolutista Boreca, ki ima z njim osebne difference, izostati. Za župana je bil zopet izvoljen dr. Karba, za svetovalec pa gg. Škof Ernest, Rebernik Franc, Komar Franc, Stare Franc, Stale Karol in Vivoda Anton z vsemi 16 demokratskimi glasovi. Klerikalci so oddali prazne glasovnice, poprej pa so še inscenirali nadvse smešno igrice. Ko so oddali pri volitvi župana prazne glasovnice, je podal njihov «komandir» Borec izjavo, da so pripravljani s svojimi dragocnimi močmi sodelovati, kot odškodnino za to pa so stavili zahteve po neprimeren zastopstvu in starešinstvu in Mostni branilnici. Demokrati so ta Borečev čkšft hvaležno odklonili. Zvečer so priredila naša nacionalna in kulturna društva z mestno godbo in ob udeležbi mnogobrojnega občinstva župana navdušene ovacije kot izraz veselja nad izidom volitev in kot manifestacijo naše nacionalne in demokratske ideje, ki v Kamniku vidno napreduje. Nato je sledil na vrhu v društvenem domu demokratski zabavni večer, ki je bil ob zvokih mestne godbe in ob izbranim lepem petju naše vrle «Lire» zelo animiran.

* Novomeškimi maturantom letnika 1914! Prijateljski sestanek ob priliki 10letnice mature se vrši v soboto 12. julija ob 19. uri pri Stamburju v Kandiji pri Novem mestu. Na sestanek vabimo vse takratne gg. profesorje. Soščili, udeležite se sestanka polnoštevilo!

* Nova obravnava proti Čarugi in tovarišem? Kakor javljajo zagrebški listi, je državno pravdnistvo dostavilo preiskovalnemu sodniku v procesu proti Čarugi in tovarišem predlog, da uvede preiskavo glede 15 novih kazenskih slučajev, ki se pripisujejo družbi Jove Čaruga in za katere so državnemu pravdnistvu še naknadno prispiele prijave. V sodnih krogih so mnenja, da bo prišlo do nove obtožnice in do nove obravnave.

* Fingiran napad. Iz Slov. Bistrice nam pišejo: Pretekli teden je živinski prekupčevalec iz Slov. Bistrice Miha Rasteiger naznanil orožništvu, da je bil na cesti iz Slov. Bistrice na Pragersko zvečer napaden od neznanecv, ki so ga pretepli in mu odvzeli 40.000 K. ki jih je prejel od tvrdke Woegerer v Mariboru, da nakupi zanjo živino. Orožništvu se je zdelo stvar takoj sumljiva, ker kljub vsem polzvedbam ni bilo nobenega sledu o storilcih in ob kritičnem času nikdo ni videl na tamonjšni cesti nobenega človeka. Tudi se je Rasteiger sumljivo vedel, sum pa je vzbujalo posebno dejstvo, da je ravno dotičnega dne pred romom zaigral 18.000 K. Sum se je potrdil, ko so našli na Rasteigerjevem domu 40.000 K. o katerih ni mogel dati nobenega zadovoljivega pojasnila, nakar so ga aretirali in oddali v zapore sodišča v Slov. Bistrici.

* Pokrajinska skupščina UJU. v Krškem. Ker je še vedno upati, da dospe pravčasno dovoljenje za polovično vozno udeležencem za učiteljsko skupščino v Krškem, se opozarjajo vsi, ki potujejo na skupščino, da ne oddajo voznih listkov pri izstopu, ker jim bodo služili event. za povratek. Ako dospe pravčasno dovoljenje, dobe udeleženci izkaznice za polovično vozno na skupščini v Krškem.

* Šolski voditelji, pozor! V torek dne 8. julija ob pol 8. uri zjutraj se vrši razgovor šolskih voditeljev o njih gmoine. In pravem položaju v šoli na Vidmu. Vabljeni so vsi šolski voditelji, ki so člani UJU. Tovarishi uredite potovanje tako, da dospete s prvim zjutrajnjim vlakom na postajo Videm-Krško. Kdor zapazi to uotico, naj opozori še druge tovariše.

* Srbski turisti v Sloveniji. Srbsko planinsko društvo priredi početkom prihodnjega meseca izlet v Slovenijo, in sicer v Karavanke in Julijske Alpe. Na programu je posej Golice in Kepe, potem se izletniki napotijo v Vrta in na Triglav, od Triglavskih jezer pa končno v Bohinj.

* Društvene prireditve in železniški promet. Prejeli smo: Dogajajo se ponovno slučaj, da naprošajo posamezna društva ali zastopstva povodom svojih prireditvev in zabav za preložitve rednega odhoda vlakov za eno ali tudi več ur za to, da se na ta način omogoči onim udeležencem daljše prisostvovanje pri dotični prireditvi, ki se vraćajo domov z vlakom. Ne glede na to, da se z ugotovitvijo takim željam naravnost provocira nered v železniškem prometu, ogroža varnost vlakov sploh in so tangirani tudi interesi drugih potnikov, neudeležencev, je v mnogih slučajih taka zahteva iz prometno tehničnih razlogov tudi neizvedljiva. Zato opozarja železniška uprava društva in zastopstva, da se v bodoče ne obraćajo več na direkcijo s takimi željami, kar se pod

nobenim pogojem ne bodo razpravljale, oziroma upoštevale. Društva naj prilagode svoje prireditve rednemu prometu potniških vlakov, če reflektirajo udeleženci nanje, ali pa naroče pravčasno vsaj par dni prej primerne posebne vlake, katere bo železniška uprava uvedla po možnosti proti plačilu tarifarnih pristojbin.

* Jadranska Straža. Pozivljajo se vsi bivši pomorščaki in mornarji, ki so kdaj služili pri trgovski ali vojni mornarici, da se udeleži sestanka pomorcev v sredo 9. t. m. ob 20. uri zvečer v restoracijskih prostorih restavracije «Zvezda» v svrhu osnovanja oddelka pomoritev Jadranske Straže v Ljubljani. Z ozirom na velik priložnični pomen tega društva se pričakuje točne in polnoštevile udeležbe.

* Mene incident na blejskem otoku. Včeraj popoldne se je poročil na blejskem otoku Francoz g. Bonnesoy z mlado Rusinjo. Zenin, nevesto in številne goste, večinoma Francoze in Ruse, so prepeljali na otok v slavnostno okrašenih čolnih domači fantje v narodnih nošah. Po poroki so fantje novoporočence in svate na stopalnih «zavrtih». Zenin se je seveda radevolje odkupil in trčil s fanti, ki so mu ponudili piti. V tem hipu pa je prišel iz cerkve župnik Oblak in začel upiti nad fanti, kako si upajo potegniti «črango» brez njegovega dovoljenja na otoku, kjer je vendar on gospodar. Za dovoljenje pa bi možak seveda zahteval udeležbo na odкупnini. Ko so ga naposled pomirili in odpravili, so osuplim gostom, ki so pač videli župnikovo razgrajanje, niso ga pa razumeli, pojasnili, kaj so žastiti gospod hoteli, in jih prosili, naj dogodka ne vzamejo pretrgačivo, ker se pri prenapetosti naše duhovščine žal češče ponavljajo. In prijazni tuji so razumeli in se smehljaje vkrcali v čolne...

Najnovejši brezšišni ameriški pisalni stroj

REMINGTON

model 12

dobite samo

pri trdki

FRANC BAR

pisalni stroji

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

Telefon 407.

V zalogi tudi po brezkonkurenčnih cenah:

UNDERWOOD 5 — IDEAL C — OLIVER 9 — UNDERWOOD, ročni — REMINGTON, ročni — ERIKA.

* Smrt ugledne ruske begunke. Na Dobri pri Celju je umrla v starosti 84 let ruska begunka grofica Paraskjeva Uvarova, bivša predsednica ruskega arheološkega društva, dobro znana v ruskih znamenitostnih krogih. Bila je prva žena v Rusiji, ki je zaradi svojih študij in izrednih sposobnosti dosegla velik ugled. Rodbina Uvarov je v dobi boljševiške revolucije prišla ob vse premoženje in stara gospa si je morala služiti kruh s poučevanjem francoskega jezika, dokler ji ni v zadnjem času društvo češkoslovanskih intelektualcev izposlovalo državno pokojnino.

* Tatvina na Savi. Med kopanjem na Savi pri Tomačevem je bila ukradena v sredo Marijano Bertoku listnica z večjo vsoto gotovine in vojaškimi dokumenti. Splošno se kopalec priporoča pazljivost, ker prihajajo do nenadzorovane obleke razni uzmoviči, če ne že obleke, pa vsaj to, kar najdejo v njej vrednejšega.

Iz Ljubljane

u— Kralj in kraljica sta se sinoči vozila z dvornim vlakom skozi Ljubljano. Peljala sta se preko Zagreba na Plitvička jezera, odkoder se vrneta zopet na Bled.

u— Diplomski izpit za rudarskega inženjerja sta napravila na montanistični fakulteti ljubljanske univerze gospoda Alojzij Klimentič iz Boštjana in Josip Mestnak iz Celja. Čestitamo!

u— Sestra za sestro. Pod tem geslom je začelo «Splošno žensko društvo» akcijo v korist ženske bolnice v Ljubljani. Zlasti marljivo na delu so «Klub Primorsk», «Kolo jugoslov. sester», ženski odtsek Gospodarskega napr. dr. za šentjakovski okraj in pa «Splošno žensko društvo» samo, ki priredi v korist ženske bolnice velik «Bazar». Zato zbira med svojimi članicami in prijateljicami društva razna ročna in narodna dela, blago, igrače, posode, lesene predmete, slike i. dr., kar je primerno za loterijo, je dobrodošlo tudi za Bazar. Jugoslovenci, darujte za Bazar v prid ženske bolnice. Sporočite na naslov «Splošnega ženskega društva» in članice pridejo po darovane stvari. Ali pa jih blagovolite oddati v torkih, četrtkih in sobotah ob 5. do 7. ure zvečer v društvenih prostorih, Rimska cesta 9, pritličje. — Tajništvo.

u— Abiturijentom drž. realke v Ljubljani. Vsi, ki se nameravajo udeležiti izleta v Dalmacijo, Bosno in Srbijo, naj se zbero na dan odhoda dne 9. julija ob 15. uri na realki. Odhod ob 18.28. Za odbor: Crnivec.

u— Občinstvo opozarjamo na koncert, katerega prirede v petek dne 11. julija ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani gojenci gimnazije iz Baniške. ki se na-

hajajo trenutno na potovanju po Sloveniji. Na koncertu izvajajo razne bosanske umetne in narodne pesmi pod vodstvom svojega profesorja. Občinstvu priporočamo obisk tega koncerta, da tako moralno in finančno podpro naidebudno mladino, ki si hoče ogledati lepote svoje širne domovine.

u— Vrhovnik večer, ki ga je sinoči priredila šentpeterska CM podružnica na Taboru na čast dragemu jubilarju, je bil dostojna in vrlo prisrčna družabna prireditve. Ob sodelovanju orkestra Sokola I., pevskega društva Krakovo »Trnovo« in «Ljubljanskega Zvona» se je številna domača publika združila okrog našega sivolasega narodnega svečenika in obnovila simpatične čestitke k 70-letnici. Manica Komanova je v lepem nagovoru tolmčila te simpatije narodnega občinstva, nakar je g. župnik v daljšem govoru, polnem sokolske in nacionalne iskrenosti, obnovil spomine iz časov narodnih borb, čestital šentpeterski moški CM podružnici ki 38-letnici, nazdravil sokolskemu Taboru in kralju, ter se z glijljivimi besedami zahvalil za izkazovano mu ljubezen. Večer je med pridnim sviranjem sokolske godbe in ljubkimi na stopi obeh pevskih društev potekel v pravi harmoniji.

u— «Slovensko pevsko društvo Krakovo »Trnovo» se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri veselici v Hribarjevem gaju. Zahvala veljaj osobito našim tičarjem, ciparjem, ribičem in narodnim nošam kakor tudi onim, ki so dali na razpolago svoje konje in vozove ter tako pripomogli do lepega uspeha te veselice. Odbor. — K tej «zahvali» pripominjamo, da je bila prireditve res lepa, prav izborna organizirana in da je vzbudila med občinstvom zelo veliko zanimanje in zaslužene priznanja. Mlado, agilno društvo si je pridobilo s svojo prireditvijo zopet novih prijateljev.

u— Otroško igrišče društva «Atene» je zopet odprto. Vpisovanje se vrši vsaki dan na igrišču. Mesečina znaša za člane 15 Din, za nečlane 25 Din.

u— Občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani se vrši v ponedeljek ob 8. uri zvečer v pevski dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici.

u— Džjak je izgubil izpričevalo male mature. Prosim da se ga odda v Ciril »M.«-devi ulici 19 pritličje desno.

u— Posetite gostilno «Pri Nestinu», Tržaška cesta šte. 4!

u— Varstvo javnih nasadov. Nekateri ljubljanci se za vse uradne opomene nič ne zmenijo ter menda mislijo, da bi moral poleg vsake klopi in slednjega drevesca po mestnih parkih in šetališčih stati poseben policaj in da bi na slednji cvetlici in travici moral viseti paragraf, ki bi jih opominjal, da je poškodovanje tuje lastnine prepovedano. Najbolj žalostno je, da celo starši in odrasli ljudje vedoma dopuščajo, da otroci po mili volji pohajajo po mladih tratah itd. In mnogo jih je, ki menijo, da se lepotične rastline v javnih nasadih goje samo za to, da jih lahko trga in uničuje vsakdo, komur se zljubi. Nezaslišano je, s kakšnim vandalskim navdušenjem razni ponočnjaki prevračajo in lomijo klopi, ki so namenjene mirnim, počitka željnim ljudem; skoro ne najdeš klopi, četudi je bila šele včeraj na novo postavljena, ki bi ne bila okrašena s sledovi barbarske ga noža in z nespodobnimi napisi. Dokler bo naše občinstvo imelo tako malo čuta in zanimanja za varstvo javnih nasadov, se tudi od mestne občine ne morejo pričakovati večje nove investicije za opešanje javnih nasadov. Naprošajo se torej in opozarjajo vsi spodobni ljubljanci, ki bi radi imeli lepo Ljubljano s kulturnim obrazom, da po najboljših močeh sodelujejo pri varstvu javnih nasadov in vsakega zlikovca na lico mesta posvare, oziroma naznanijo policijskim organom.

u— Policijske prijave. Od petka na ponedeljek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 pijanost, 6 prestopkov cestnega policijskega reda, 6 prestopkov kaljenja nočnega miru, 3 prestopki pasjega kontumasa, 3 lahke telesne poškodbe, 1 zaplenba orožja, 1 nevarna grožnja in 1 golčufija.

u— Nesramen gost. V Turkovo gostilno v Strleški ulici je prišel v petek zvečer Franc P., ki se je izdal za slikarja. Klical je na mizo piščo in jedao in napravil dokaj veliko «ceho». Ko pa je prišel čas plačila, se je izgovoril, da bo plačal drugič. Ker pa se je naslednjega dne še norčeval iz natakarije, je ta zadovo ovrđila policija, ki je ljubeznivega gosta prišla in ga vtaknila v zapor. Omenjani ima na sebi že več podobnih grehov.

Kino Ljubljanski dvor

Tel. 730

Moderno! 6., 7. in 8. julija
Slovita umetnica HELENA MAKOWSKA
v najnovejšem filmu:

Ne sodite

Neavstvena drama v 5. dej. njih v glavni vlogi Helena Makowska.
Poleg tega „Self in Coat“ Smeh na smeh.
Predstave ob nedeljah ob pol 11., 3. pol 5., 6., pol 8. in 9. uri. Ob delavnikih ob pol 5. pol 8. in 9. uri.

Tkane lesene koloturne zaves

(routaux) in satinske koloturne oboknice dobavljajo točno in solidno tvornica koloturnih zaves

Anton Bencze i sin

Veliki Bečkerek (Banat):

Zastopnik na tujcu. 738

u— Hudi ženski. Zaradi osebnih zadev sta se spali v Zeleni jani Frančiška P. in Marija S. Zadnja je bila atko huda, da je med prepričano drugo v vozi svojo hišo polila najprvo z vodo, nato jo pa obdelala z praznim železnim lomcem po glavi in rokah, končno jo pa še vrgla na dvorišče, tako da je prva došla močne poškodbe. Stvar se bo reševala pred sodiščem.

u— Zgubleno. Včeraj od 5. do 6. ure popoldne je izgubil sin čevljarkega mojstra Mih. Peternela v Šiški, na potu od Kongresne trga do doma bankovec za 1000 Din. Pošten najditelj naj izroči denar proti dobri nagradi v naši upravi v Prešernovi ulici.

Iz Maribora

u— Mariborski veliki župan dr. Pirker majer je v ponedeljek in torek dne 7. in 8. julija odsoten ter zaradi tega odpuščaj dejo sprejemi.

u— Tajna seja obč. sveta, ki je v petek zvečer sledila javni, zopet ni mnogo rešila, ker je postala proti polnoči nesklepčna. Dalj časa so razpravljali o prošnji bivšega mestnega živnozdravnika Hinterlechnerja, naj bi se njegova kazenska upokojitev omilila. Prošnja je odstopljena pristojnemu odseku v nadaljnje reševanje. Razen tega je obč. svet razpravljal še par manj važnih zadev in bo s sejo nadaljeval prihodnji petek.

u— Učiteljski naraščaj v Mariboru. V prvi letnik državnega ženskega učiteljskega je bilo sprejetih v letnem terminu 34 gojenk, tako da jih bo mogoče v «seni sprejeti le še 6. Na moškem učiteljsku pa so sprejeli sedaj v I. letnik 25 gojencev in je torej za jesenski termin še precej prostih mest. V prvi letnik se sme namreč sprejeti le 40 gojencev.

u— Narodno slavlje v Mariboru. Danes v nedeljo razvije narodno pevsko društvo «Zarja» iz Pobrežja, ki kaže zadnji čas izredno agilnost, pri g. Balonu svoj prapor, katerega si je rešilo iz Primorja. Te pomembne narodne slavnosti se udeleži tudi pevsko društvo Primorcev «Jadran». Ker vrši društvo «Zarja» v nekdanji takoj zagrozenem nemškutarskem gnezdu važno narodno protubujevalno delo, se bodo slavlja tudi Mariborčani številno udeležili.

u— Vol se ubil na kolodvoru. Dne 4. julija je pri nakladanju živine za Avstrijo po padel neki debeli močni vol raz voza in je kmalu potem poginil. Oddali so ga konjerceru.

u— Maturantom 1914! Maturanti mariborske gimnazije obhajajo 10-letnico mature dne 10. julija pri «Crnem orlu» ob 18. uri. Vabimo one, ki so položili izpit julija 1914. — Goršič, Maribor, Gosposka 50.

u— Nevaren tat. Mariborska policija je aretirala te dni nevarnega pustolovca, ki se je izdal za Viljama Kranjca iz Šmartna v Rožni dolini in je junija pobegnil iz celjskih zaporov, kjer je bil v preiskavi zaradi hudeodelstva tatvine. Pri zaslišanju so ugotovili, da je oblečen v obleko, ki jo je ukradel dne 28. junija nekemu Ivanu Plauštajnu. Nadelje so dognali na podlagi listin, ki jih je imel pri sebi, da se ne piše Kranjec, ampak Karl Leitner in da je pristojen v Trebiču na Češko. Bil je seveda že ponovno kaznovan in so našli pri njem tudi vozni listek za brzovlak iz Loozna čez Spilje na jug ter tramvajski listek iz Prage. Očividno je okradel nekega potnika iz Češkoslovaške, kar pa še ni pojasnjeno.

Dne 13. julija ob 3. uri popoldne

velika ljudska tombola

Sokolskega društva v Središču.

10 glavnih in 500 večjih in manjših dobbitkov in skupni vrednosti 50.000 Din. Za Mariborčane, Ptučane, Ormožane, Vavrčince in Čakovčane zvezo vlakov zelo ugodne. Čisti dobiček za Sokolski dom v Središču. Sokoli, somišljeniki, pridite!

3402/a

Zdravo!

Iz Celja

u— Trgovsko društvo v Celju ima dne 8. julija ob 8. uri zvečer v rdeči sobi Narodnega doma reden občni zbor s običajnim dnevnim redom.

u— Prostovoljno gasilno društvo v Gaberju blagoslovilo dne 3. avgusta svoj na novo urejeni gasilski dom kakor tudi gasilsko orodje in novo društveno stavbo. Pri tej priliki bo velika ljudska veselica, spojena z bogato tombolo.

u— Letovišarska sezona v Celju. V Celje je došlo te dni že mnogo letoviščarjev iz raznih krajev naše krajevine. Zal, da veliko pomanjkanje stanovanj silno otežkoči razvoj Celja kot letovišarskega mesta. Olepševalno in tujsko prometno društvo v Celju je zaradi tega pozivalo vse stranke, ki razpolagajo s praznimi stanovanji za par tednov, da jih prijavijo tajništvo društva ali pa pri trdki Goršič & Leskovšek. Poleg letovizletov v okolico nudi Celje prvo vrstne letne kopeli. Za neplačle je na razpolago udobno mestno kopališče, plačati pa najdejo obilno razvedrilo v plačališču «Djania, ki je komaj 10 min. oddaljeno iz mesta ter leži ob okrajni cesti proti Laškemu.

Opozorilo!

G. Franc Sajovic je izstopil iz naše službe in ni več upravičen sprejemati zavarovalne ponudbe za naš zavod.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani.

Lastnik in izdajatelj: Konsorcijski «Jutra». Odgovorni urednik: Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Iz življenja in sveta

Skrivnost Viminala

Rim, 4. julija.

Italijansko ministristvo za notranje stvari ima svoje uradne prostore v palači na Viminalskem griču. Tu je poleg državnega podtajnika za notranje stvari Finzia, ki je, kakor znano, zaradi svojih umazanih spekulacij moral podati ostavko, neomejeno gospodoval prvak v Matteottijevem procesu, od tiskarskega vajenca se na mesto vodje tiskovnega urada ministrskega predsedništva povzpeli Cesare Rossi. V Viminalski palači so se skovali vsi zločinski naklepi proti raznim odličnim osebam italijanskega političnega življenja, ki so postale neljube ali celo nevarne fašistom in tu sta se tudi zasnovala ugrabitev in umor poslanca Matteottija.

Da ti valiki fašistovski odrešeniki domovine niso opravljali svojega obdobja dela zastoni, je umljivo samo po sebi. Rossi je imel na razpolago dispoziციjski fond notranjega ministristva, Filippelliju pa so bili kot ravnatelj poluslužbenega lista «Corriere Italiano» na razpolago fondi ministrstva in stranke, a poleg tega tudi še blagajne raznih denarničarjev, izvoznikov in sličnih magnatov, ki so po tom njega, Rossija, Finzia in najbrž tudi še drugih članov vlade dobivali razne sijajne se izplačujoče koncesije. Tako ni čudno, da je preiskovalni sodnik sedaj izteknil v varnostnih shrambah banke «Credito Italiano» shranjenih na ime Filippellija za dva milijona raznih vrednostnih papirjev.

Seveda pa so potem tudi dobro plačevali svoje «izvrševalne organe», v prvi vrsti Duminija, ki je dobival denar od vseh strani: od Rossija, od Marinellija in celo tudi od samega generalnega ravnatelja varnostne službe, generala De Bona, ki mu je bil tako naklonjen, da mu je v olajšanje njegovih «poslov» celo izdal posebno izkaznico — izkaznico tajnega agenta varnostne oblasti, katerega ga je ščitila pred eventualno aretacijo s strani pravih varnostnih organov, če bi ga slučajno zalotili pri kakem sumljivem opravku. Duminij je kot vodja izvrševalnih organov seveda skrbel za to, da tudi njegovi pomočniki, ki so bili večinoma kot šoferji nameščeni pri raznih vplivnih gospodih, niso stradali denarja.

Skrivnostno ulogo pa je igrala v vsaj tej zločinski družbi neka ženska, ki je, kakor se zatrjuje, popolnoma neomejeno gospodarila v Viminalski palači in so jo zato tudi splošno imenovali «la contessa del Viminale» (Viminalska grofica).

Viminalska grofica je visoka, nekoliko obilna ali silno elegantna postava, običajno jo spremljata dva krasna pekinška pes. Živi ločeno od svojega soprega, ki je visok častnik v vojski. Stanovala je v bližini Kviralna (kraljeve palače). Prošle zime je mnogo obiskovala fašistovskega generalisima generala De Bona. Dama se je hvalila s svojim velikim vplivom na tega svojega prijatelja. Zatrjuje se, da je «Viminalska grofica» imela glavno besedo pri sestavi novega odloka — zakona o igralnicah. Nje so se pač posluževali ljudje, ki bi radi dobili koncesijo za igralnico. Odlok je bil v resnici izdan, in kakor sedaj pravi bivši državni podtajnik Finzi, po prodlogu samega — Mussolinija.

Viminalska grofica je bila v ministristvu notranjih stvari vsestranska, dasiravno je bilo splošno znano, da je v vojni, izdajajoč se za prijateljico nekake zelo visokega častnika «delala» za oprostitve od vojaške službe. V zadnjem času pa ni bilo večjega procesa zaradi korupcije in drugih takih lepih stvari, da bi se ne bilo imenovalo tudi ime «Viminalska grofica».

Basne

Slavohlepie.

Neki osel, ki je bil pametnejši od svojih ostalih sorodnikov, je nekoč slišal, kako govori olovek o svojem sočloveku:

— Samo dolga ušesa bi moral imeti pa bi bil pravi osel.

Osel, ki je dobro vedel, da uporablja ljudje njegovo ime kot posvko, jo ubere čez drn in strn k svojemu dobremu prijatelju, velikemu ovčarskemu psu in ga prosi, naj mu odgrizne ušesa.

Pes ga začuden vpraša, zakaj to potrebuje?

Tedaj mu je osel povedal, kaj vse je slišal in kako je o tem premislil in prišel do zaključka, da ga samo ušesa kazajo. Zato ga prosi, naj ga kot prijatelja reši teh delov, ki ga tako zelo ponižujejo.

— Kaj misliš, ti, da potem ne boš več osel?

— Seveda, tako mislim. Ali ti ne vidiš iz čelaga človekovega govora, da so samo ta dolga ušesa kriva, da nimam tako žaljivo ime?

— A glas?

— Ne boj se, prijatelj, za moj glas. Kaj misliš, da ne znam molčati?

Pes mu kot prijatelju navedi uslu-

Imela je vsestranske zveze: z vohuni, navadnimi lopovi, hazardnimi igralci, ministri, prostitutkami, generali, policijskimi agenti, damami iz najvišjih krogov itd. V zadnjem času je, ne ve se po kakšnem nalogu — vohunski za orožniškimi častniki, ki so bili radi svoje korektnosti pač marsikomu visoki gospodov neprijatelji. Bila je najboljša prijateljica Rossija, Duminija, Volpija in še drugih ljudi, ki se vedno uživajo vse zaupanje vodilnih vladnih krogov. Rimski listi sedaj začudeno vprašujejo, kako da preiskovalni sodnik še ni prišel na misel, da bi zaslišal to «dama», ki bi pač morala veliko vedeti in mogla veliko povedati o svojem gospodovanju na Viminalu.

Linčanje v Ameriki

Linčanja so začela v Ameriki nazadovati, kar je treba le z zadovoljstvom pozdraviti. Iz poročila Zveze za pospeševanje interesov drugokotcev v Zedinjenih državah je razvidno, da podpirajo razvoj zveze tudi največji faktorji v državi, tako predsednik Coolidge in drugi. Poročilo pravi, da je bilo lani linčanih «samo» 26 ljudi, zamorec, in naštevajo posamezne slučaje umorov z linčanjem.

Opis teh primerov je značilen in se vidi iz njega, kaj je še dandanes v Zedinjenih državah vse mogoče. Tako je bil v Bishpuh v državi Texas zamorec dr. Smith, zdravnik, živ seznan, potem ko mu je razjarjena množica odsekala obe roki in nogi, samo zato, ker je zadel s svojim avtomobilom v voz z belokožci! V Adamsvillu v državi Alabami je prišlo 60 letnemu zamorcu Mac Bridgeu nasproti nekaj belih otrok, ki so se ga ustrašili in zbežali. Njihovi starši so trdili, da se jih je hotel zamorec lotiti, sodnik pa ga je oprostil. Nato so vdrli razjarjeni belokožci v Bridgeovo hišo in so ga tepili toliko časa, da je revež izdihnil pod udarci. V Jacksonvillu so linčali zamorca, ker so ga dolžili, da je pokukal v spalnico bele deklice. V Pickensu v državi Mississipi si je izposodil zamorec od belokožca 50 centov (pol dolarja) proti 10 centom obresti, kasneje pa ni hotel plačati. Rekli so mu, da ga bo to stalo življenje, zato je naglo pobegnil. Množica belcev pa je vdrla v njegovo stanovanje, in ker ga ni tam našla, je ustrelila njegovo 18letno sestro.

Od naštetih 26 primerov linčanja do smrti gre v 24 primerih za zamorce.

Teatralia z Dunaja

Dunaj 4. julija.

Cetudi se bodo vrata Talijanih hramov v najkrajšem času zatvorila, so doživela dunajska gledališča v tekočem tednu kar štiri premijere, od katerih omenim komično opero Johanna Straussa: «Der lustige Krieg», ki jo je spravila Volksoper v četrtek na oder. Kljub nezmojni vročini, ki nas mori na Dunaju, je Bronislav Huberman vendar privabil na svoj koncert (5. v tej sezoni) toliko občinstva, da je bila dvorana do zadnjega kotička razprodana. Znameniti violinist je igral Beethovneve in Brahmsove koncerte, P. dur romanco in dva ogrska plesa ob spremljevanju filharmonikov pod taktirko opernega kapelnika Schalka.

Ko se je pred nekaj dnevi poslovil junaki tenor Erik Schmedes od državne opere s Kienzlom «Evangeljinikom», je bila opera nabito polna, aplavz je trajal celih 20 minut in G. Schmedes se je moral kar dvakrat zahvaliti.

Nemški Volkstheater je dobil v preteklem tednu novega ravnatelja v osebi dr. Beera. To gledališče se je dalje časa nahajalo v krizi in vprašanje je, ali bo dr. Beer zmogel spraviti institut na isti nivo, na katerem je bil pred leti. Tudi državna opera si išče novega kapelnika, ki bi naj nasledoval zelo nadarjenemu Clemensu Kraussu. Kot naslednik zadnjega pride v prvi vrsti v poštev Ferdinand Wagner, ki steje komaj 25 let.

in ga že diči naslov generalnega direktorja v Nürnbergu. Predstavlja se je dunajski publiki v operi «Walküre».

Volksopera je ta teden začela s ciklusom klasičnih komičnih oper: «Martha», «Fra Diavolo» in druge. Celo «Prodanost» so urinili v ta ciklus. Igrali so jo z velikim uspehom. Začetkom tedna je nastopil v Puccinijevi «Bohemi» v vlogi Rudolfa tenorist Georgewski od opere v Monte Carlo. Dne 8. julija poje Wilhelma Meistra v «Mignon». V kratkem gostuje na Dunaju znana madžarska igralka Sari Fedak v novi komediji Melhiorja Lengwelsa «Antonia».

Pri slavnostnih predstavah v Bayreuthu bo sodelovalo tudi nekaj dunajskih umetnikov. Gurnemanz v «Parsifalu» poje Rihard Mayr z drž. opere. Magdaleno v «Meistersingerju» ga. Kittel in v treh Wagnerjevih operah nastopi tudi Schmedesova hčerka Dagmar, ki je letos absolvirala konservatorij. Tekom poletja je nameravalo osebo državne opere gostovati v Nürnbergu. Ko se je pa v Nürnbergu izvedelo, da so dunajski peveci bili nedavno v Parizu, kjer so nastopili v Mozartovih operah, odlikovani (tudi naš rojak Zee je pel v Parizu), je časopisje začelo ševati in posledica je bila, da se je nameravano gostovanje odpovedalo.

× Prodaja Luthrovega pisma. Te dni je bilo na neki javni dražbi v Nemčiji prodano lastnoročno pisano pismo Lutra. Pismo je pisal veliki reformator leta 1523. saksoskemu vojvodnemu knezu Friderihu. Pismo je pisano v nemškem jeziku. V pismu prosi Luther odločnega in energičnega vladarja, naj zavzame namram papežu bolj pomirljivo stališče. Luther naglašja v pismu, da je mir največje koristi za narod. Opozarja vladarja, da bi bila vojna neizogibna, ako bi se on še nadalje protivil kronanju Karla V. po papežu za cesarja. Omenjeno pismo je bilo prodano za 9000 zlatih mark.

× Sultanova palača — hotel. Finančni minister angorske vlade je prejel poročilo izvedencev o turških kronskih draguljih in cesarskih palačah. Poročilo obsega popoln inventar in deli zaklade v osem razredov. Nova Turčija namerna obdržati od kronskih zakladov prejšnje cesarske Turčije le verske in zgodovinske relikvije, starine, slike, preproge in velik del pohištva sultanovih palač, dragulje ter zlato in srebro pa misli prodati. Del pohištva bodo porabili predvsem za opremo soban državnega predsednika v Angori v novi vladni palači. Kar se tiče cesarskih palač v Carigradu, bo turška vlada izpremenila krasni gradič Dolma Bagdž o Bosporu v prvovrsten hotel. V gradiču Begler bega, ki se nahaja na drugi strani preliva v Aziji, se nastani dekliška šola, dva mala kilosa ob Bosporu pa bo prodala.

× Prevrat v zobozdravstvu? Angleški listi poročajo iz Kanade, da se je posrečilo zobozdravniku dr. Boxu v Torontu iznajti nov način zdravljenja naglih zobnih korenin, tako da jih ne bo treba več izdirati. Kanadski zdravstveni minister Outarjes je to iznajdbo tudi sam preizkusil in o njej uradno objavil časopisje. Obiljubuje si od tega popoln prevrat v negi zob, kar bo imelo tudi ogromen vpliv na splošno higijeno.

× Deček ali deklica? Zdi se, da se je vprašanje ugotovitev spola pred rojstvom človeka, ki je doslej veljalo kot praktično neizvedljivo, pomaknilo nekoliko naprej. Zdravnik dr. Werner Lüttge je sedaj delal v tej smeri poskuse na ženski kliniki v Halli ob Salli, ki jo vodi profesor dr. Sellheim. Lüttge pravi, da je v 61 primerih pravilno določil spol človeka pred rojstvom: 37 krat so bili dečki in 24 krat deklice. Zdravnik je namreč preiskal kri matere (serum), ali ima gotove značilne stranske produkte beljakovine. V to svrhu je izdelal dr. Lüttge z dr. Mertzom posebno metodo, ki sta jo popisala v posebnem strokovnem listu. V bistvu se naslanjata oba zdravnik na dailizo fiziologa Abderhaldena, čigar reakcija se v praksi ni popolnoma obnesla, dočim pravi dr. Lüttge, da je on s svojo metodo precej napredoval v določevanju spola pred porodom.

× «Samo.» Po poslednji statistiki se je popilo lani v Budimpešti 150.000 steklenic šampanjca, za 18 odst. več kot leta 1922. V Budimpešti, ki je znana kot veseljaško mesto, odpade torej ena steklenica šampanjca na leto «samo» na šest prebivalcev.

× Želji Norvežani. Na Norveškem je v veljavni zakon, ki prepoveduje javno prodajo močnih alkoholnih pijač. Jasno je, da je radi te prepovedi tihotapstvo močno razvito. Toda cela tihotapska trgovina ne more zadovoljiti vseh povpraševalcev. Želji ljudje so prišli na novo idejo, ki je zlasti zdravnikom prinesla obilo zaslužka. Oni so pričeli izdajati recepte, ki so omogočili, da so «bolniki» pričeli dobivati po 10 litrov močnega vina, žganja, konjaka in drugih pijač. Oblasti pa so te zdravniške zlorabe zasledovale in strogo kaznovale. Tako je bil pred kratkim aretiran neki mlad zdravnik v Kristianiji, ki je v enem letu izdal samo 30.000 alkoholnih receptov! Bil je kaznovan na globo 100.000 norveških kron. Ako upoštevamo, da je ta zdravnik

di profesor dr. Sellheim. Lüttge pravi, da je v 61 primerih pravilno določil spol človeka pred rojstvom: 37 krat so bili dečki in 24 krat deklice. Zdravnik je namreč preiskal kri matere (serum), ali ima gotove značilne stranske produkte beljakovine. V to svrhu je izdelal dr. Lüttge z dr. Mertzom posebno metodo, ki sta jo popisala v posebnem strokovnem listu. V bistvu se naslanjata oba zdravnik na dailizo fiziologa Abderhaldena, čigar reakcija se v praksi ni popolnoma obnesla, dočim pravi dr. Lüttge, da je on s svojo metodo precej napredoval v določevanju spola pred porodom.

× «Samo.» Po poslednji statistiki se je popilo lani v Budimpešti 150.000 steklenic šampanjca, za 18 odst. več kot leta 1922. V Budimpešti, ki je znana kot veseljaško mesto, odpade torej ena steklenica šampanjca na leto «samo» na šest prebivalcev.

× Želji Norvežani. Na Norveškem je v veljavni zakon, ki prepoveduje javno prodajo močnih alkoholnih pijač. Jasno je, da je radi te prepovedi tihotapstvo močno razvito. Toda cela tihotapska trgovina ne more zadovoljiti vseh povpraševalcev. Želji ljudje so prišli na novo idejo, ki je zlasti zdravnikom prinesla obilo zaslužka. Oni so pričeli izdajati recepte, ki so omogočili, da so «bolniki» pričeli dobivati po 10 litrov močnega vina, žganja, konjaka in drugih pijač. Oblasti pa so te zdravniške zlorabe zasledovale in strogo kaznovale. Tako je bil pred kratkim aretiran neki mlad zdravnik v Kristianiji, ki je v enem letu izdal samo 30.000 alkoholnih receptov! Bil je kaznovan na globo 100.000 norveških kron. Ako upoštevamo, da je ta zdravnik

di profesor dr. Sellheim. Lüttge pravi, da je v 61 primerih pravilno določil spol človeka pred rojstvom: 37 krat so bili dečki in 24 krat deklice. Zdravnik je namreč preiskal kri matere (serum), ali ima gotove značilne stranske produkte beljakovine. V to svrhu je izdelal dr. Lüttge z dr. Mertzom posebno metodo, ki sta jo popisala v posebnem strokovnem listu. V bistvu se naslanjata oba zdravnik na dailizo fiziologa Abderhaldena, čigar reakcija se v praksi ni popolnoma obnesla, dočim pravi dr. Lüttge, da je on s svojo metodo precej napredoval v določevanju spola pred porodom.

Sokol

Sokol Ljubljana II. priredi v nedeljo 31. avgusta t. l. svojo vsakoletno veliko javno tombolo. Priprave so v polnem teku. Tudi letos se nudi občinstvu mnogo prekrasnih in dragocenih dobikov. Ker je čisti dobiček tombole namenjen za društveni gradbeni fond, vabi odbor najvjudnejše vse prijatelje Sokolstva, da pridno posegajo po tablicah, s kojih prodajo se je danes pričelo.

Izlet Domžalskega sokolskega okrožja bo v nedeljo 13. t. m. v Domžalah. Telovalci onstran Save ob 7.55 iz Ljubljane s kamničanom. Ob 15. uri sprejem gostov, obhod, telovadba. Veselica na Kuharjevem vrtu pri Slorakju. Izletniki ob 14.10 iz Ljubljane, ob 21.20 iz Domžal s kamničanom.

Sokol Polje vabi vse sokolstvu naklonjeno občinstvo k današnji prireditvi v nedeljo 6. julija, točno ob 8. uri popoldne v Vevčah. Podprite vsestransko mladostno društvo, ki potrebuje nujno pomoči.

Sport

Naši sportni savezi. Oficijelni bulletin mednarodne sportne federacije v Parizu prinaša pregled mednarodno priznanih sportnih savezov. Iz naše države so dosegli dosedaj mednarodno priznanje: Aero-klub, lahkoatletski savez, avto-klub, veslaški savez, nogometni savez, Jugoslovanski sokolski savez, tenišski savez, tekoatletski savez, plivački savez in zimskosportni savez, slednji za smučanje, za drsanje pa je le prijavljen, a še ni sprejet. Mednarodnega priznanja nimajo še kotarski savez in kolo jahačev, od manj razvitih sportov pa streljanje in pa hokej.

Zagreb: Gradec. 13. julija se vrši v Gradcu medmestna tekma Zagreb: Gradec. Zagrebški podsavezni kapetan je dočel za to tekmo nastopno moštvo: Vrdjuka-Bocak, Pažur-Götz, Rupec-Marjanović-Babić, Zinaja, Perska, Plazzerlano, Sojat. Rezerve: Sifer, Križ, Friedrich.

Mednarodni ženski lahkoatletski miting v Zagrebu. Čehoslovaške sportnice, ki so po svojih uspehih v hazena-tekunah

za izdane recepte dobil okoli 300.000 K, tedaj mu je še vedno preostal lep zaslužek. Iz tega je pač razvidno, da je ljudstvo povsod zelo željno.

× Mož z röntgenovimi očmi. V New Yorku se sedaj nahaja komaj 19letni Španec Joaquin Maria Argamasella, ki ga imenujejo «mož z röntgenovimi očmi», ker lahko vidi skozi zlato srebro in druge kovine. V New Yorku ga opazuje posebna komisija strokovnjakov. Skušnja obstoja v tem, da so zaprli razne predmete v kovinaste skatle, Argamasella pa je moral povedati, kaj je v njih. Mož je natančno navedel vsebino zaprtih skatelj. Videl je, koliko kaže zaprta ura, natančno je opisal zlatnik, ki so ga položili v zabojček in je celo čital pismo skozi kovinasto steno posode. Skušali so ga prevariti s prazno skatljjo, toda Argamasella je takoj povedal, da ne more ničesar videti in da zato tudi ni nič v zabojčku. Njegove oči zakrijejo z bombazem in jih potem zavežejo z ruto, mož pa izjavlja, da ne more tako ničesar videti, kakor tudi ne pri umetni luči, ampak le pri solnični svetlobi, čeprav niso direktni žarki potrebni za njegove eksperimente. Predsednik družbe za psihično raziskavo Jules Bois, misli, da morajo imeti oči Španca posebno lastnost, s katero more uporabiti temne žarke solne svetlobe. «Kralj razvezelecev» Haodini pa pravi, da gre le za kak poseben trik in je ponudil stavo, da zna tudi on tako videti, kakor Argamasella.

REMINGTON Mod. 12
brasilski pisalni stroj
FRANC BAR Cankarjevo nabr. 5. Tel. 407

v Beogradu dospela v Zagreb ter tudi svojo prvo tekmo z B teamom Zagreba odločile v svojo korist, so v petek tekmovali z zagrebškimi sportnicami, in sicer v nekaterih disciplinah lahkeatletike. Rezultati so bili prav zadovoljivi. Postavil se je po en čehoslovaški in jugoslovanski rekord. Najboljši izidi so: Finale 100 m: Prokšova 13.6. Met diska: Tomljenovičeva 21.90 m. Skok v daljavo z zaletom: 1. Pervan 4.81 (nov jugoslovanski rekord), 2. Prestini 4.79. Met krogla: Galouškova 7.18. Skok v višino z zaletom: 1. Galouškova 1.41 in pol (nov čehoslovanski rekord), 2. M. Havličkova 1.36. Stafeta 4 × 60 m: 1. Čehoslovaška (Prokšova, Brabcova, Jiraskova, M. Havličkova) 32.4. 2. Jugoslavija (Flick, Kaufman, Pervan, Prestini), 3. Čehoslovaška II.

Nov angleški rekord v metu kopja je postavil Dalrymle (Birchfield Harriers) s 56.76 cm.

Dva nova švedska rekorda v lahki atletiki. V Stockholmu sta bila postavljena dva nova rekorda in sicer Lundström v metu krogla 14.42 m in Christensen v teku na 110 m z zaprekami s 15.3.

Nov madžarski plavalni rekord na 200 m je postavila Ela Molnar (Baja) v času 3:28.8. Sedanji svetovni rekord na tej progi znaša 3:20.6.

Uruguayska nogometna reprezentanca je še vedno v Parizu ter čaka na odločitev svojega saveza. Vrše se pogajanja s Francijo za tekmo med obema reprezentancama. Ako bo Uruguaycem njihov savez dovolil, so pripravljeni igrati nekaj tekem na kontinentu.

Avstrijski lahkoatleti v Parizu. Avstrija odpošlje v Pariz le tri lahkoatlete, in sicer: Kühnel (Rapid), ki bo startal na 10 km, Kantor (WAC) na 5000 m in Friebe (Gradec) na 1500 m.

Ameriški atleti v Parizu. Ameriško olimpijsko atletsko moštvo, približno 300 oseb, je že dospelo v Pariz. Med njimi so Paddock, Richardson, Kahanamoku in njegov brat. Vsi so enako oblačeni in se pri njih opaža izredna sportska disciplina. Ameriško reprezentanco vodi 82letni M. Thompson.

Akademski olimpijadi v Varšavi. Septembra se vrši v Varšavi mednarodna akademski olimpijada. Dosedaj so priprave svoje tekmovalce: Italija, Anglija, Francija, Amerika (Paddock), Holandija (Hoff).

Orožnikom v vednost.

Sukno za uniforme je zopet dospelo; ovmi, ki niso prejeli, odpošljemo te dni. Nari naročniki ga dobe po prejšnji ceni.

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

10-7-4

— Osel veselo teče med pastirje v nadi, da ga ne bodo spoznali. A komaj je stopil mednje, ga že eden vpraša:

— Kje imaš uha, osel?

— Uha? — pravi osel s čudom. —

Jaz jih nisem še nikoli imel.

Pastir se sladko posmehuje:

— A sledovi?

— Sledovi! Oh, moj brezvestni prijatelj — je umrnil osel — ti mi gotovo iz zlobnosti nisi hotel vsega odgrizniti! — In vrne se k psu ter ga napade s psokami.

Njegovemu prijatelju po dolgim prerakanju ni preostalo nič drugega, kot ogledati mu ostanek in že celo kožo na teh mestih.

— Sedaj me prav gotovo nikdo ne bo spoznal — pravi glasno in samozavestno osel, predstavljajoč si v duhu, kako se bo vendar osvobodil tako grdega imena.

Brž, ko je ozdravil, teče k ravnomestnim pastirjem. A oni stari znani ga takoj ogovorijo:

— O, osliček, kaj si zopet prišel tako nakažen?

— Jaz naj bom osel?

Pastir vzdigne glavo, premeri ga o repa pa do mesta, kjer so bila nekaj ušesa in odgovori:

— Res je, oslovskih ušes nimam več, zato pa je tu še tvoj dobro znani, šopasti rep.

— Prokleti rep! — se je jezil osel.

— Tudi njega se moram tako, obo-

bočiti.

Pes, verni prijatelj, mu je tudi to uslugu rad napravil.

— Sedaj sem uverjen, da me ne bo nikdo več poznal — si je mislil osel.

— Ures ni, niti repa, misleč bom vedno in to je prav gotovo vse, s čemer sem zaslužil tako veliko ime.

In ves radosten teče zopet med pastirje. Ali komaj pride k njim, mu takleče nekdo:

— Glej osla! Spet je tu!

— Zopet osel! ... Hinavski pes! — brunda osel, misleč si, da mu pes ni hotel odgrizniti čelaga repa. A ni o mogel več vzdržati in kričnjo:

— A po čem sem pa sedaj še osel?

— Če po nobeni drugi stvari. — mu odgovorijo starejši pastir — si po teh neumnostih, ki si jih dosedaj napravil sam s sabo.

Orei in srake.

Zaželele so si srake, da bi se česa naučile. Zato so poprosile ora, naj jim vsaj nekaj pove o tem, kar se vidi iz nebehških višin. Orei so je rad odzval njihovi prošnji. Govoril jim je z ognjem o vsem, kar je mislil, da bodo lahko razumele. Ko je doveril govor, so mnoge zaklicale:

— Da li bi nam mogel to tudi dokazati?

Orei jim razjani, da je to nemogo-

če. A ko je videl, da so mnoge srake takoj dvomile o resnici njegovega govora, jim je predlagal, naj izberejo eno izmed sebe, katero bo prepričal o resničnosti tega, kar je trdil.

Srake so takoj pristale, izbrale so najpametnejšo in orei se dvigne z njo v višino.

V višini, iz katere orlovske oči vse jasno razločujejo, vpraša srako:

— Kaj vam nisem pravil gole resnice?

Sraka je molčala. A ko jo orei ponovno vpraša:

— Jaz ničesar ne vidim — jekne sraka — razen megle.

Dve sorodnici.

Ko je dvogrbna kamela prvič videla enogrbo, brez premisleka in z začudenjem vpraša svojo sorodnico, kako je mogoče, da nosi tolikajeno grbo?

— Pa, dosedaj sem jo nosila precej težko — odvrne brezbržno enogrba.

— Zato mi bo od sedaj naprej za polovico lažja.

Lev in zajec.

Čul je lev, nekje pri šetnji, zapomaganje zajca. Takoj odhiti v to smer in kmalu zagleda slabotnega, nebojčnega zajčka, kako se zviža v zanjki. Lev z enim udarcem svoje šape reši revni tvor smrti.

Rešen zajec skoči in radostno zakliče:

— Car, s čem naj se ti zahvalim za življenje?

— S spominom.

— To je pa res premalo — pravi plahi zajček. — Zato bom odsedaj na prejšnjem povod hvalil tvojo hrabrost.

— Ne, dragi zajček! To bi bilo preveč! — doda brzo lev. — A če mi hočeš napraviti uslugo, bodi tako dober in pozabi to, kar sem ti zdaj storil.

Dve hijeni.

Vse tozadevne informacije daje ravnateljstvo
3398/a velesejma.

Vesela
beseda
60 par

Mali oglasi

Stane vsaka beseda 60 par. Za "Dopisovanje" in "Ženitve" vsaka beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki se plačajo vnaprej. Plača se lahko tudi v znakih. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Obiti

Ivan Magdič,
krojač, Ljubljana, Gleda-
liška ulica 7, se pripravlja
za dobo sezono. 1087

Slike za legitimacije

Izdeluje najhitreje fotograf
Hagen Šibler, Ljubljana,
Vavovorjev trg. Državni na-
stavnici imajo popust. 951

Pouk

Instruiram
v Ljubljani ali na deželi
nizšesolce v vseh predmetih.
Ponudbe na upravo "Jutra",
pod "Uspeh". 13789

Zasebno učilišče

Učna ura 6 Din. G. Potac,
Ljubljana, Rimska c. št. 17,
I. nadst. 13943

Službe (dobe)

Učenca
se takoj sprejme v kon-
feksijsko modno trgovino. —
Naslov pove uprava "Jutra".
13551

Gostilniško kuharico

to kuhinjsko dečko, 18 let
gostila, "Evropa" v Mariboru,
naproti št. kolodvoru.
Vpraša se v kavarani ali go-
stilih. 13540

Jelonoša

se takoj sprejme. — Pisarne
ponudbe: Hotel "Sion" v
Ljubljani. 13564

Služkinja

za vsa dela, več v ohrabo
stare bošne žene, lahko na-
stopi takoj. Gostilna Keli,
Radek. 13522

Trgovski pomočnik

starejši, prvovrstna moč, s
dobro referenco, dobi stalno
mesto pri Jakobu Lab, Ma-
ribor, v trgovini s ka-
lenterijskimi blagom. 13584

Mestna glasba

V Vinikovich, 18 let glasbeni-
profesionalist v vseh obli-
h. — Ravno tako sprejme 5 slug
in 1 pisarja na magistratu
pod dobrimi pogoji. Godba-
niki na lok imajo prednost.
Ponudbe na mestnega kapeli-
nika Arnolda Wiesow v Vin-
kovich ali priložena znamka.
13521

Kot vzgojiteljica

s daljšo prakso, se sprejme
k trem otrokom gospa ali
gospica. Mora biti zanesljiva
in marljiva. — Naslov pove
uprava "Jutra". 13749

Prvovrstna sobarica

poštena marljiva in vestna,
ki zna tudi šivati se 18 let. —
Mesečna plača 500 Din.
Predavati se je na Aler-
sandrov cesti 11/11, denno
od 10-12 ure dop. 13396

Fotografski pomočnik

tudi mlajši, se sprejme. Si-
gurnost mora biti vsaj v ru-
znejnih posnetkih in upora-
bi za malo retušo. Nastop
takoj. Ponudbe pod značko
"Stajarsko" na upr. "Jutra".
13393

Hišno in kuharico

dobro izurjeni, se sprejmeta
takoj. — Naslov pove uprava
"Jutra". 13552

Krepkega kurjača

izkusnega in izprašanega, se
sprejme k lokobitli 100 k.
v Domžalah. Reflektira se
na noženje. — Ponudbe
na: J. Bonac sin, Ljubljana,
Cepova cesta 18. 13840

Iščem dečka

starejša 17 let, poštenih star-
šev, kateri se že eno leto učijo
v ključavničarskem podjetju,
kjer bi doživljali učno dobo. —
Ponudbe pod "Učna doba" na
upravo "Jutra". 13557

Strojevska

perfektna stenografinja, za
slovenski in nemški jezik,
zmožna tudi cirilice, z daljšo
praksjo, se sprejme pod ugo-
dnimi pogoji za tovarno v
Ljubljani. — Ponudbe pod
"Tovarna" na "Telokremlj",
Rečeva cesta 13/I. 13944

Pekovski pomočnik

prvovrstni predprijatelj (Hel-
fer) se sprejme v pekarni
Anton Prešker, Ljubljana,
Dunajska cesta 5. 13896

Žagarija

izkušena, poštena, k mo-
torji žagljiva rezanje drv, se
18 let, Ljudvik Klerič, Ljub-
ljana, na Friskovcu. 13890

Več verziranih

pletarskih pomočnikov sprej-
memo takoj. Ponudbe naj se
pošiljajo na naslov: Subotič
D. Pape, Sarajevu, Ferhadija
br. 15. 13911

Trgovske pomočnice

dobro izučene, sprejmejo se
stalno službovati. Ponudbe
pod "N. N." na upr. "Jutra".
13880

Za brivsko obrt

se sprejme vajenec iz ugled-
ne roditelje. Več po dogovoru.
M. Srđar, Kamnik. 13958

Stenografinja

in strojevska, večja slovi,
in nemščino, samo prvovrst-
na moč, se 18 let. Z znanjem
italijanske ima prednost.
Naslov pove uprava "Jutra".
12997

Službe (iščejo)

Orožniški stražnjošter
v pokopju, v vsakem oziru za-
poseljen, gre za skladiščnika
ali v kakršnokoli službo. —
Službo nastopi lahko takoj.
Ponudbe na upravo "Jutra",
pod "Zanesljiv 50". 13516

Briljantni prstan

briljantne ušane in fino zla-
to uro z dolgo verigo, pro-
dam. — Naslov pove uprava
"Jutra". 13497

Katica, povej mi,

kje si kupila posodo? Ali ne
veš, da se kupi najbolje pri
Vitelcu, Maribor, Glavni
trg? 1056

Blagajna

registrirana, ameriška, se
proda in ena stara omara —
slog Marije Terzije. Naslov
v upravi "Jutra". 13508

Postelja iz medenine

in vrstna spadalna nočna
omara se dobro ohranja, se
proda na Gosposvetski c.
št. 8/11. Ogleda se lahko od
10. do pol 17. ure. 13777

Mlinarji, pozor!

Par umetnih kamnov (sebet-
schärfer) kateri so pripravni
za pšenico in rženo mletev,
velikost 16 cm, se po
ugodni ceni prodajo, ker so
za moj obrat preveliki. Bla-
go je še iz mlinarske časa in
se sploh niso bili rabljeni. —
Pojasnila daje Anton L. b.
umetni in valjni mlin, Zs.
Poljskava pri Pragerskem. 13726

Štirideseden avto

se prodaja. Dopeče pod "Malo
rabljen" na upravo "Jutra".
13379

Otroški voziček

se prodaja. Ogleda se od 2.
do 4. pop. Naslov pove upr.
"Jutra". 13551

Umivalnik

s ploščo, steklo otroški vozi-
ček in 24 rabljene deske,
prodajam. Vpraša se: Zalo-
karjeva 16. 13856

Vse mlinsko orodje

iz vsakega mlinca, se vedel
premembe obrti po ugodni
ceni prodaja. Ponudbe na upr.
"Jutra" pod šifro "Mlinsko
orodje". 13274

Polnojarmenik

65 cm šir., nov, eno leto v
tekcu, 25 žaganih letov, 20
parov kilek itd. se takoj
prodaja. Parna žaga škofelja
pri Ljubljani. 13941

Ford-avto

v najboljšem stanju, se po
zelo nizki ceni takoj prodaja.
Naslov pove uprava "Jutra".
1324

Otroško posteljico

dobro ohranjeno, se prodaja
na Vidovdanci cesti št. 12.
I. vrata. 13935

Mlatilni stroji

dve vozeli parni mlatilnici
5 HP, prvovrstnega angleškega
proizvoda, skoraj novi,
prodajam takoj po zelo nizki
ceni, event. proti ugodnim
plačilnim pogojem. O. Žušek,
Ljubljana, Sodna ulica 13. 13896

Bančni uradnik

želi delo na dom, eventualno
prezame knjigovodnega po-
sle v večernih urah, v ka-
kem trgovskem podjetju. —
Ponudbe na upravo "Jutra",
pod "Večerne ure". 13539

Elektrotehnik

absoluten I. letnika elektro-
tehnika, želi službo za
časovno pomoč pri podjetju
iste stroke. — Nastopi lahko
takoj. Naslov pove uprava
"Jutra". 13832

Jurist

z dvema dr. št. letoma, 18 let
zaključil službo, želi službo
v Ljubljani. Cenjene ponudbe
pod "1815" na upr. "Jutra".
13555

Deček

ki je doživljal šestraz. ljud-
sko šolo, želi stopiti kot uče-
ne k krojaškemu mojstru v
Ljubljani. Hrana in stano-
vanje v hiši. — Pisarne po-
nudbe na upr. "Jutra" pod
šifro "Učenec". 13858

Kot učence

želi vstopiti močan in kre-
pki 15letni deček v trgovino
z mešanim blagom v mestu
ali na deželi. Naslov: Anton
Jermol, Tremarje pri Celju.
13890

Šofer

trezen in zanesljiv, 18 let
službe. Nastopi takoj. Cenj.
ponudbe na upravo "Jutra",
pod "Takoj 11". 13940

Absolventinja

dr. dvoraz. trgovske šole,
18 let mesta v kavi pisarni.
— Ponudbe pod "Vestna 20" na
upravo "Jutra". 13856

Prodaj

prav lepa, se prodaja. Ponudbe
pod šifro "Antik" na upravo
"Jutra". 13376

Dvokolesa

malih motorji, otroški vozi-
čki, pnevmatike, po malo
znanih cenah. Ceniki fran-
ko, prodaja na obroke. "Tri-
buna" F. B. 4. tovarna dvo-
kolesa in otroški vozički,
Ljubljana, Karlovaška cesta
št. 4. 1096

Kočija

(damski Phaeton), eno in
dvovprežna, z odjemajčim
kolom, šestimi sedeži, pol-
krita. Brek z devetimi se-
deži, zadnji odjemajčiji, eno
in dvovprežna. — Oba kakor
nova, prodajam. Maribor,
Prešernova ulica št. 19.
Gorupova 17. 13759

Lokomobila

prvotno ali stabilno, dobro
ohranjeno, 15-25 KS, kepini
Ponudbe na upravo "Jutra",
pod "Lokomobila". 13556

Hrast, smrekove hlode

v normalnih dolžinah in v
dobelih nad 30 cm, ku-
pimo vsako množico, naj-
raje na prosti Zidani most —
Brezice. Ponudbe z navedbo
cene, mase in kraja kjer
se isti lahko ogledajo, pro-
dam na naslov: And. Jakl,
Krmelj, Dolenjsko. 1017

Lokomobila

okrog 30 k.s., polujarmenik
700 mm, rabljen, takoj upo-
rabljiv, event. celo žago, se
kupi. Ponudbe na Teh. pis-
Gorupova 17. 13759

Lipov cvet

letošnji, pravilno sušen, ku-
pimo M. Gersak, Ljubljana,
Kongresni trg 10. 13610

Jasenove, jelšove plohe

lepo in suho blago, kupim
takoj. — Cenj. ponudbe pod
"Jasen-jelša" na upr. "Jutra".
13655

Suhe gobe, brinjevo olje

in fišol kupuje po najvišji-
h cenah ter prosi za po-
zornost ponudbe trdika Fr.
Siro, Kralj. 1117

Dva elektro-motorja

rabljena, za 2-3 k.s., 150
voltov, kupim. Ponudbe na
kartonasto tovarno J. Bo-
uš sin, Ljubljana. 13698

Kmet-pridelki

Trčan med
cvetlični, iz lastnega čebel-
njaka, po 20 Din kg, prodaja
veleobdelavstvo Blaževič v
Piskorci, via Djakovo, Hr-
vatska. 13936

Nepremičnine

Le "Posest"
Realiteta pisarna, d. s. o. z.,
Ljubljana, Sv. Petra c. 24

Vam nudi pri nakupu

najugodnejšo
in najraznovidnejšo blago
vsakovrstnih vil, stanovanj-
skih, trgovskih in obrtnih hiš,
kmetijskih posestev, gradbin-
šč. grad, mlinov, stavbnih parcel
itd. 1022-4 III

Posestvo

2 hiši z zelo dobro idolo go-
stilno in mestolj, predvsem
pripravo za lesne trgovce,
radi primernih prostorov za
skladišča in lega posredstva
tik ob Savinji in železniški
postaji, v jako prometnem
kraju Savinjske doline, pro-
dam. Naslov pove uprava
"Jutra". 13289

Stavbno zemljišče

v bližini Bejaka, popolnoma
ravno, približno 15.000 m²,
se prodaja zelo ugodno v ce-
loti ali po deljenju. Naslov
pove uprava "Jutra". 13536

Lepa hiša

s dvema sobama (po štiri
postelje) in kuhinjo, se od-
da takoj za poletno sezono.
Poleg tega se še lahko od-
da tri kompletne sobe (po
ena postelja) in ena soba s
trmi posteljami. — Gostila
"Male zdravilišče", Golnik,
Trzin. 13902

Rundirano posestvo

blizu trga Vranako s eno-
nadstropno hišo, sadnim vr-
tom, umetnim mlinom, stro-
jem za olje, 40 HP stalne
vodne moči, pripravno za
vasko podjetje ali tovarno
za lesne izdelke, se radi se-
liva prodaja. Neobremenjeno
Gosp. po dogovoru. Vprašanja
na upravo "Jutra" pod šifro
"Mila št. 25". 13704

Posestvo

niže in travniki, vse v ravni
legi, dva gozda polna jesa,
oddaljeno 5 minut od farne
cerkve, radi smrti naprodaj.
Natančneje pove: Jurij Ko-
vač, Nova Cerkva pri 13898

Hiša

v Lokrovu št. 25, pol ure
oddaljena od Celja, se prodaja.
Obsega 3 stanovanjske
prostore, kuhinjo in shram-
bo. Hlevi na govejo živino,
lep nov svinec, lesena pit-
na voda, vrta za sadjarje
5 jabolj polja (pšenica, oves
in krma). — Pojasnila daje
Josip Sucher, Zavodna št. 61
pri Celju. 13729

Lepa pritična hiša

v Mariboru, 10 minut od
Glavnega trga, za vsako obrt
pripravna, s 3 stanovanji,
mehanim sadonostnikom
velike kope nitro, se prodaja
za 120.000 Din. Kupec dobi
takoj stanovanje. Naslov pri
g. Damian, Zrinjska ulica
št. 1, Studenci pri Mariboru.
13755

Lepo posestvo

gospodarska hiša s majarjito
in obsejnim plodonosnim sad-
nikom, deset orlov zemlje,
se prodaja po jako ugodni ce-
ni. — Pojasnila daje August
Pack, St. H. št. 24. 13583

Zaga

s polnojarmenikom v večjem
mestu Slovenije, se prodaja.
Dopolni se naj pošiljajo pod
šifro "Zaga" na upr. "Jutra".
13820

Trgovska hiša

v obširnem obsegu, z razvi-
tim trgovskim delom, v pri-
jetnem kraju Sp. Stajarske,
blizu Maribora, se prodaja za
800.000 Din, proti ugodnim
plačilnim, ali da v najem. —
Ponudbe pod "Veletrgovina
14" na upravo "Jutra". 13933

Vinogradno posestvo

z gostilno, obrtjo, v okraju
Maribor, postaja Slov. Bi-
strica, se prodaja. — Gospodarska
hiša s 5 sobami za tuje,
črna hiša s 3 sobami, vin-
skalnica, 17 orlov zemlje;
3 orali vinograda, 4 orali
njive, 5 orlov travnikov,
ostalo gozd in pašnik, 400
plodonosnih sadnih drev-
ev, voda iz vrelca. Natančne-
je prodajam v podružnici "Jutra"
v Mariboru pod "Dobro-
nožno posestvo". 13946

Prazna soba

velika, v bližini sodišča, v
novi hiši, se odda boljšemu
gospodu samcu, kot mesečno
sobo. Event. tudi za pisarno.
Naslov pove uprava "Jutra".
13776

Meblovana soba

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

se odda boljšemu gospodu
(tudi dvema) v tih prijetni
perifiriji. Prednost nekoliko
in predprijatelj. — Ponudbe
pod "Tibi ga 16" na upr.
"Jutra". 13934

Stanovanje

MAURICE LEBLANC TIGROVI ZOBJE

Podnačelnik razrogači oči. Kedo je ta neznanec, ki mu pripoveduje o dejstvih, ki so bila telefonično sporočena samo prefekturi ob dveh zarana? Potem vpraša:

«Toda, gospod, kedo ste vi?»

«Kaj? Vi me ne poznate? Sicer pa res ni potrebno, da bi se dogovarjala za sestanke... najprej storite vse, kar je mogoče, da mi onemogočite, da pridem točno, potem pa me nočete več poznati! Pojdite no, Weber, priznaj raje, prijatelj moj, da nisi pri najboljši volji! No, pa če me hočeš videti v lice, evo me!»

In Perenna si dvigne svojo masko.

«Arzen Lupin!» zajecja stražnik povsem skrušen pri tem nepričakovanem pogledu.

«Tako je, mladenič moj, tebi na uslugo! Peš, na konju, v avtu ali pa po zraku. Za sedaj zbogom po zraku!»

Ko ga je Weber videl pred seboj svobodnega, tako oblečenega, štiristo kilometrov oddaljenega od Pariza, dasi ga je sinoči sam vtaknil v najsolidnejši zapor... je bil tako uničen, da sploh ni izdal niti besedice. Samo strmel je z odprtimi ustmi in gledal, kakor da vidi prikazen. Ko je don Luis zopet dospel do Davannea, mu pravi:

«Ta udarec pa sedi! Niti pospešiti ni treba. Na tleh je mož. Ko se bo zavedel, bova midva že kdovekde!»

Davanne je bil pripravljen in don Luis spleza v aparat. Letalo se zamaje.

«Severo-severo-zapad!» ukaže don Luis. «Stopetdeset kilometrov na uro. Deset tisoč frankov!»

«Veter je proti nam!» ugovarja Davanne.

«Pet tisoč frankov za veter!»

Sploh ni dopuščal zaprek, tako se je žuril. Sedaj šele razume vso zadevo in ves nasprotnikov načrt, sedaj se vrača k izho-

dišču in se čudi, da ni popreje že razumel tega, kar je tako enostavno. Saj je vendar vzročna zveza med onimi skeleti, ki visita v stari podrtiji, in med vso zagonetno strahoto afere Morningtonove. Da. Ena in ista oseba je zločinec. Kako da ni pomislil že popreje na to, da je isti zločinec tudi odstranil strega Langernaulta, prijatelja Fauvilleovega, in da je od njega poprej izvedel za vse podrobnosti, katerih se je pozneje posluževal.

Sedaj mu je jasno, kdo je prestrezal pisma, katera je navidez pisaril Fauville na naslov svojega davnega prijatelja Langernaulta, ki ga takrat ni bilo več med živimi. Kedo neki kakor tisti, ki je vedno imel dostop do tega kraja!

Sedaj se pojasnjuje polagoma vse. Bandit je pripravljaval svoje delikte in je odstranil najprej očeta Langernaulta, potem zakonska Dedessus-Lamase. Nastopal je ravnotako kakor pozneje in se je takorekoč vezbal. Nikdar ni sam direktno usmrtil svoje žrtve, marveč je izvrševal takorekoč anonimni umor, svoje žrtve je gnal v smrt. Na isti način je potem tudi potaknil smrtno orodje amerikanškemu inženjerju Morningtonu, potem je spravil v smrt Ano Marijo, inženjerja Fauvillea in njegovega sina, Gastona Sauveranda, ... vedno isti postopek, vedno isti način, ista ideja od Langernaulta in od onih dveh skeletov dalje...

Tukaj se je tiger pripravil za svoj veliki skok na Pariz, kjer je potem našel Kozmo Morningtona in si skombiniral tragično serijo deliktov, ki so tako dolgo dali posla javnosti, policiji in njemu samemu. In sedaj po doseženem uspehu, se bestija vrača v svoje prvo zatočišče.

O tem sedaj ni več dvoma. Najprvo, bestija je dal Florenci piti neko uspavalno sredstvo. Že to je dokaz krivde. Najbrže jo je moral uspavati, da ne bo spoznala okolice alençonske in Formignyja, onega tarega gradiča, v katerem sta iskala skupno s Sauverandom. Kaj bi naj dalje pomenila ona remiza, ne daleč velikega mesta, na samem stoječa, s pripravljenim avtomobilom in bencinom? Pač le, da se je že prj nameraval zateči proti Le Mansu in da je hotel speljati eventualne nasledovalce na napačno sled ter potem odtod z novim avtomobilom pobegniti na varno. Ob desetih jutraj je torej zločinec najbrže že dosegel svoje skrivališče in dosegel s svojo žrtvijo, s Florenco

Levasseurovo, ki pa spi, ker jej je zavdano. In sedaj pride najstrašnejše vprašanje: Kaj namerava zver ž njo?

«Brže, brže!» krikuje letalcu pilotu.

Odkar je spoznal, kjer se sedaj skriva ta zločinec, mu vsi dogodki prihajajo z jasnostjo in strahotno gotovostjo v spomin. Ko vendar vé, da mu slede, kakšen je sedaj njegov namen, če ne namerava zopet novega umora?

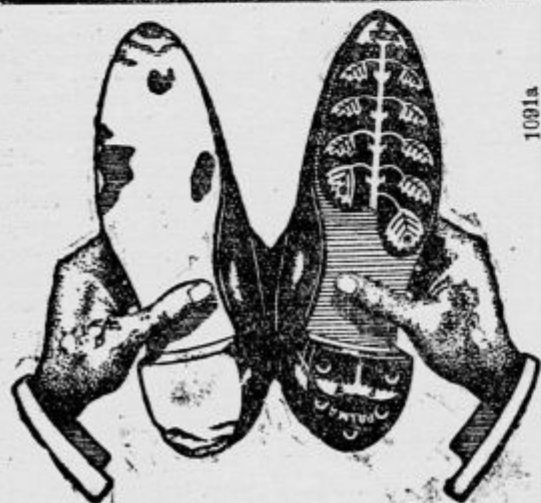
«Brže, brže!» krikuje iznova pilotu. «Saj ne prideva nikamor naprej! Hudiča, brže vendar!»

Florenca umorjena? Morda se zločin še ni zgodil. Ne, to je nemogoče! To se ne sme zgoditi! Florenca da bo sedaj umrla, od roke onega, katerega morda ljubi, v svoji slepoti!

Sable... Sille le Guillaume... zemlja kar leti pod njima. Mesta švigajo mimo kakor sence. Tedaj dospeta v Alençon.

Poldruga je ura, ko se letalo spusti na travnik med mestom in Formignyjem. Don Luis povpraša. Nekoliko avtomobilov je dospel to od mima, da, med njimi tudi majhno vozilo, katero je vodil neki gospod, in ta voz se je odcepil na stransko pot. Da, da, ta pot vodi proti šumam, ki se raztezajo zadaj za staro podrtijo, ki je bila nekoč Langernaultova last. Don Luis je sedaj tako prepričan o točnosti svoje intuicije, da je odpustil Davannea. Sedaj ne potrebuje nikogar. Sedaj pričinja odločilni zadnji dvoboj. Don Luis sledi kolesnicam avtomobila, zarisanim v prah. Na njegovo največje začudenje ga sled ne vodi do one podrtije obešencev, marveč po kolovozu skozi šumo. Potem se šele obrne in se vrača zopet do podrtije, toda zadaj, in neha pred starimi vratni v vrta.

Skozi ta vrata se je avto pripeljal. Potrebno je, da stopin tudi jaz skozi nje! Zid je tukaj sicer štiri metre visok. Don Luis jih premaga. Kako, si pozneje niti sam ni mogel več razložiti niti spomniti. Na drugi strani se nadaljujejo sledovi avtomobila, ki se obrnejo na levo, ki je ves zaraščen in podivjan. Potem pride podrti koč, morda kdaj oskrbnikova, in za njo skrit iskani avtomobil, prazen seveda. Vrata so mu odprta. V notranjosti je nered, blazine niso na svojem mestu, eno steklo je ubito, vse to kaže, da se je vršila borba med Florenco in banditom. Ta jo je gotovo med tem, ko je spala, trdno zvezal, in še le pri prihodu, ko jo je hotel izvleči iz voza, se je Florenca prijemala raznih predmetov.

Pazite na razliko

med kožnimi potplatmi in Palma Kaučuk potplatmi in petami. Prednosti proti kožnim potplatim: večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

Zahtevajte edino le »Palma«.

Tonček

toliko Ti rečem, kupuj pri trdku

A. Sinkovec nasl.

K. SOSS, LJUBLJANA,

Mestni trg št. 19

za ženo in dečo, pa boš solidno postrežen.

1085 III

Mariborska koča na Pohorju

(1080 m.)

Primerna za letovišče. Krasna, solčna lega na južni strani Pohorja. Diven razgled. Gozdovi z igličastim drevjem.

Klima, po zdravnikih dokazano lekovita. Prilika za krasne izlete v najbližjo okolico. Na razpolago 28 sob z 52 posteljami. Oskrba prvovrstna, hrana obilna. Povprečna dnevna cena 60 Din. Sezija: junij—september.

Natančne informacije daje oskrbništvu Mariborske koče, Maribor, poštni predal 68.

VINO

PODRUŽNICA

vinarske zadruga

»LJUTOMERČAN«

za ljutomerski in ormoški okraj

v Ljubljani, Stara pot št. 9

poleg vojaške bolnice

nudi svoja z jamčeno

pristna ljutomerska vina

po ugodnih cenah in pod

solidnimi plačilnimi pogoji.

VINO

657/a

Stara

tovarna nogavic in pletenin Ustanovljena

1102/a M. FRANZL & SIN

v Ljubljani, Privoz 10. Poštni predal 44.

Lastnik: Feliks Franzl.

1888

KOSTA VUKAŠINOVIČ

palača Ljubljanske kredit. banke

Priporoča veliko izbiro modernih moških, ženskih in otroških

čevljev

Samoprodaja tovarne »PETOVIA«, »F. Z.«, »POPPER«, »TIPTOP«

Glede kakovosti in finosti ima blago svetoven sloves.

Cene strogo solidne!

1072a

Postrežba točna!

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico, r. z. z o. z.

ki posluje v novopreurejenih prostorih

Mestni trg št. 6 v Ljubljani Mestni trg št. 6

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje

po 8% do 10%

ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge

z odpovednim rokom obrestuje tudi više po dogovoru.

Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi

na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi trgovske

kredite ter sprejema cesije in inkaso faktur.

1115/a

Veletrgovina z manufakturnim in tekstilnim blagom

VILIM PICK, MARIBOR

Aleksandrova 26 (Telefon 334).

priporoča trgovcem, da si v lastnem interesu ogledajo skladišče

novodošlega pomladanskega in letnega blaga

po brezkonkurenčnih cenah.

Na skladišču se dobiva vedno češko in italijansko blago.

V veliki izberbi svileni robci.

Na veliko!

1048a

Na veliko!

2 državni nagradi, čez 200 velikih nagrad, zlate in srebrne kolajne.

Originalni

REX

Kozarci za konzerve in

vkuhano sadje

Samokuharji (Vorratskocher)

aparati za sadne sokove

vodilna znamka, glede okusnosti in zanesljivosti nepresežena, pocenjuje prehrano, je nizke cene in jako praktična; dobiva se povsod ter uživa ugled in pohvalo v vseh gospodarskih šolah, učnih tečajih in strokovnih društvih.

2883a

Važno: Pazite vedno na

znamko »REX«!

Ponaredbe odločno zavračajte!

Glavna zaloga: Ivan Kovačič v Mariboru, Koroška c. 10.

Trgovina stekla in porcelana. — telef. 433.

Modni salon!

Modni salon!

Minka Karo

Ljubljana, Sv. Petra cesta 58. 3867a

Priporočam se cenjenim damam v mesta in na deželi. Cene solidne, postrežba točna! - Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prikojevanje. Več po dogovoru.

Pozor!

Pozor!

Razložljiva polica

6 m dolga, 3 m visoka, skoraj nova, se poceni proda. Naslov: Čehoslovija v Mariboru, 3401a

Meljska cesta št. 12.

ILIRSKA POSOJILNICA

LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 8, I. nadstr.

sprejema hranilne vloge po 8%

večje in stalne vloge do 12%.

3836a

Erman & Arhar

Št. Vid nad Ljubljano

Splošno mizarstvo,

izdelovanje žaluzij,

... rolo itd. ...

Popravila se sprejemajo

Šentjanski premog

vseh vrst in vsako množino, v čisto opranem stanju nudi, za ta kojšnjo dobavo

Prodajni urad šentjanskega premogovnika

AND. JAKIL

Ljubljana, Brekov trg 10

1018a

Primate

in izkoristite ugodno

priliko, kadar greste

v Celje in nakupite si

v veletrgovini

R. STERMEČNI - CELJE

sukna

in kamarna za moške, volne

za ženske obleke, platna, cefira, hla-

čevine in druge manufakturne robe.

Zaloga veličanska. Cene čudovito nizke,

ter si radi tega ogromno denarja prihranite.

TRGOVCI ENOROS CENE. CENIK ZASTONJ.

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši

Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York

709/a

Prodaja na obroke

Ljubljana, Selenburgova ul. 3

Centrala za SHS:

Zagreb

Marulićeva ul. 5

Zastopstva v vseh mestih